

SPORT

3:1 (1:1)

ador jelenti: Ma... előtt, Xifando... ak le a NAC... erközést, amely... arányban. A... 25... Janás kapu... A második fel... szából Rónai 2:1... en ezuttal Mosko... végeredményt. A... ak még több gól... setben három lé... A győztes csa... meletté Bodola... Az Universitáta... yomását keltette.

jó sportot ered... tetlen incidense... szecsapása volt... Posteanut hord...

émetekkel zások

redinta című lap... ar és kereske... városban tartó... ytattott tárgyalá... k a németeknek... a fizetési egyez... agoruan magán...

testlünk termé... sára!

s könyv

gügyi tanácsos... gyógymód elő...

gógymód plálkozás

matá: A termé... Természetes... természetes táp... A vér meg... folytán. — A... — Hívelye... aminok. — Fö... — Alkohol... — Nap a tüdő... fény a szívber... erebetegségek... gyermekek nap... tása. — A lég... Idegápolás... messzáje. —... gondozása. —... — Gyógy... megelőzése. B... — Al... skomorság. —... — Fej... — Germ... — Hízaló... — Készvény... — Méhgyulla... — Szék... — Reuma... — Vesebajok... magában... ü.

E-nál Cluj

oklásó E. Y... a L. Pop 10.

Posta postală plăte în num. No. 224718/939
10. Telefon: 1
Havonta 110
Évre 600, e
Földre: Hav
félvre 12, ege
detések díjazás b
KELET az erdélyi és ba...
dság egyetlen politikai napilap...
Cikkeink utányomását csak a for...
nis megjelölésével engedjük meg.

Diszetter Robert
Diszter 2 17 Budapest

KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen leveleket nem fogadunk el.
— Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámber Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hát-szegi Ernő, Strada Matei Milo 5.
Csütörtök, 1935. Május 23.
5695. EV. XVIII. EVF.
IJAR 20. 113. SZÁM.

Békét, területet és gyarmatot egyszerre követel Hitler

Nem enyhült a nemzetközi feszültség Hitler nagy beszéde nyomán

A Führer 13 pontot állított fel a béke biztosításának lehetőségére. Sem Szovjet-Oroszországgal, sem Litvániával nem hajlandó kölcsönös segélynyújtási paktumot kötni a német kancellár. Továbbra is ragaszkodik a gyarmatok visszaadásához a Führer. Ausztria függetlenségének kérdésében kétértelmű kijelentéseket tett a kancellár

Az új német véderőtörvény egy évben állapítja meg a szolgálati időt

Berlin, május 22. A Führer nagy érdeklődéssel várta beszéde tegnap este elhangzott. Azok a hírek, amelyek ezt a beszédet megelőzték, tul optimista várakozásokkal voltak telítve abban a tekintetben, hogy a Führer megtagadta mentalitását és belátva azt a külpolitikailag akut helyzetet, amelybe a német birodalmat sodorta, — frontot fog változtatni, bejelenti Németország visszaterését a Népszövetségbe s lemond eddigi agresszív követeléseiről. Ezek a várakozások nem teljesedtek be: a német kancellár más szavakkal, talán más tónusban is, ugyanazokat a frázisokat hangoztatta, amelyek eddigi beszédeit jellemezték. Ravasz fordulatok, megtevesztés: irányuló bekészölömök jellemezték ezt a beszédet, amely éppen ezért nem érte el a kívánt ha-

tást s valószínűleg teljesen viszhangtalan maradt a komoly európai politikai közvéleményben. Nyilvánvaló, hogy ez a beszéd nem alkalmas arra, hogy az angol aisház elé beterjesztendő angol fegyverkezési javaslatot terjedelmében és intenzitásában enyhítse, sőt ellenkezőleg, inkább előmozdítja az angol légi és tengeri fegyverkezés felfokozására irányuló tendenciákat. Párizsi jelentések szerint Franciaországban nagy csalódást okozott a Führer beszéde, ami lényegesen hozzájárul ahhoz, hogy a francia-orosz fegyverbarátság és diplomáciai szövetség még élénkebben alakuljon ki s a világ németellenes frontja most már végérvényesen és visszavonhatatlanul záródjék össze.

Annak idején ezt kihangsúlyozta Saarbrückenben tartott beszédében is és azt várta, hogy Franciaország részéről méltányolni fogják ezt a kijelentést. Franciaországban azonban éppenhogy tudomásul vették szavait. Nem volt tehát más út számára, minthogy jó maga is tudomásul vegye azt, hogy Franciaországban tudomásul vették békeajánlatát.

A keleti paktummal kapcsolatban a Führer azt hangoztatta, hogy Litvániával nem hajlandó paktumot kötni. Ezzel korántsem azt akarja mondani, hogy Litvániával háború konfliktusba akar keveredni, csupán tiltakozni akar ezzel a menelvidéki németekkel szemben tanusított ama eljárás ellen, amellyel 140 ezer némettől tagadják meg a kiélési lehetőséget. Ez ellentétben áll a legelőbb emberi jogok (!) respektálásával — mondotta a legelőbb emberi jogokat olyan mélyen respektáló kancellár.

A gyűlöletes szovjet A keleti paktummal kapcsolatban ezután Szovjetországra tért ki a kancellár. Leszögezte, hogy Németország már azért sem vehet részt egy keleti kölcsönös segélynyújtási paktumban, mert a hitlerizmus hálalos ellensége Szovjetországnak, illetőleg a bolsevizmusnak. A hitlerizmus a magántulajdon elvét vallja, míg Szovjetország eltörölte a magántulajdon intézményét. A proletáriátus diktatúrája, amelyen a szovjeturalom nyugszik, csak látszólagos hatalmat juttat a munkásságnak, míg a hitlerizmus gyakorlati előnyöket biztosít a dolgozó tömegeknek.

Senkisé kívánhatja Németországtól — hangoztatta a Führer —, hogy a német katonák egy esetleges háborúban együtt harcoljanak a vörös hadsereg katonáival. Nem kölcsönös segélynyújtási paktumot kell létrehozni, amelyek komplikálták teszik ezeknek a paktumoknak gyakorlati érvényesítését, hanem inkább kölcsönös segély nem nyújtási egyezményeket kellene létrehozni, amelyek az egyes államok között kitörő konfliktusokat, illetőleg háborúkat lokalizálják és megakadályozzák, hogy ezek világháborúvá fajuljanak.

Beszédében végül az Anschluss kérdésre is kitért a kancellár. Kijelentette, hogy ami az osztrák kérdést illeti, Németország nem akar beleavatkozni Ausztria belügyeibe, de a be nem avatkozás kritériumát jól és pontosan kell körül írni úgy, hogy más államok se avatkozhasarok bele Ausztria belügyeibe. Meg kell akadályozni azt, hogy ha egy népszerűtlen kormány miatt forradalom törne ki Ausztriában, ez a forradalmat ne írják Németország rovására, annál is inkább, mert a forradalom olyan országokban tör ki rendszerint, amelyeknek kormányzata ellentétben áll a nép többségének akaratával. Márpedig nyilvánvaló, hogy a nép többségének akaratával szembe helyezkedő kormányok nem sokáig tarthatják magukat.

Ezek a szövegek és fogások festették alá a Führer beszédét, amely ugy lendületben, mint külső kifejezési formákban még előbbi beszédeinek is jóval alatta maradtak. Hitler beszéde után a birodalmi gyűlés vernétszzerűleg egyhangulag elfogadta a 13 pontból való javaslatot és tudomásul vette a Führer kijelentéseit.
(Folytatás az 5-ik oldalon.)

A 13 pont

- 1. Németország visszautasítja a Népszövetség április 17-i határozatát, mely Németország megbélyegzését mondja ki, a versaillesi szerződés katonai klauzuláinak egyoldalú érvénytelenítésével kapcsolatban. A Népszövetség a népek egyenlőségén alapszik és éppen ezért közre kell működnie a békeszerződés megszüntetésén, amely a népeket gyözkre és legyőzöttekre osztja fel.
- 2. A német birodalom feloldottnak érzi magát a versaillesi szerződés alól, miután annak rendelkezéseit a többi aláíró államok nem respektálják.
- 3. A birodalom be fogja tartani minden szabadon vállalt kötelezettségét.
- 4. Hajlandó résztvenni a kollektív együttműködés rendszerében, de csak a békeszerződések revíziójának feltételével.
- 5. A német birodalom kormányának az a felfogása, hogy az európai együttműködés nem oldható meg egyoldaluan megállapított formák és feltételek között.
- 6. A német birodalmi kormány elvben hajlandó szomszédjaival kétoldali megnemtámadási szerződéseket és a fegyverkereskedelempre vonatkozó megállapodásokat kötni.
- 7. A német kormány hajlandó elfogadni a locarnói egyezmény kiegészítését egy légügyi szerződéssel és az erre vonatkozó tárgyalásokat megkezdeni.
- 8. Németország nem kívánja tuhaladni a német hadsereg hivatalosan nyilvánosságra hozott kereteit. A német tengerészet létszámát az angol haditengerészet 35 százalékában limitálja, ami a francia hajók össztonnatartalmát csak 15 százalékkal múlta felül. A német kormány kijelenti, hogy Németország elismeri Anglia tengeri szupremáciáját. Ezzel szemben a gyarmatok visszaköveteléséről sem pillanatnyilag, sem a továb-

biakban nem mond le. A birodalomnak nem áll szándékában új tengeri rivalitás megkezdése.

9. A német kormány ragaszkodik ahhoz, hogy a polgári lakosság elleni légibombázások ügyét szabályozzák, illetőleg tiltsák el a genfi Vöröskereszt által ugyanolyan szerződésekkel, mint amelyek megtiltják a sebessétek és hadifoglyok megölését.

10. Németország hozzájárul a nehézfegyverek korlátozásához azzal a feltétellel, hogy ez egyenlően történjék az összes országokban.

11. Ugyanez vonatkozik a haditengerészet-re és a tengeralttjárókra is.

12. A német kormány kívánja, hogy akadályozzák meg a közvélemény megmérgezését a szó, írás és színház útján, hogy az államok közötti tényleges kibékülés létrejöhesse.

13. Németország hajlandó olyan nemzetközi szerződést elfogadni, amely megakadályoz más államok ügyeibe való minden külső beavatkozást.

A nagy szövegek estéje

Hitler tegnap esti beszédét nemcsak a német, hanem az összes francia, angol, amerikai és délamerikai rádióállomások is közvetítették. A feszült várakozás, amely ezt a beszédet megelőzte, nemcsak politikai tekintetben hozott kiábrándulást, hanem külső formáiban és belső tartalmában is. A Führer ezittai hiába próbálta önmagát tulkiabálni: hangja meglehetősen rekedten hangozott s gondolatnemenetében nem volt meg a régi jóték illogikus következetessége. Inkább csűrő-csavaró fogások jellemezték ezt a beszédet, mint a tömegeket bámulatbajtó és megígogó konzekvenciók.

Az általánosságokban mozgó beszéd fölvetett Eitlertől nem várt fordulatok'an. A Führer többek között ama nézetének acótt kifejezését beszédében, hogy ő szivesen aláírt volna akármilyen paktumot, de ezt fölöslegesnek tartotta azért,

mert ha a külföld szavaiban kételkedik, úgy valószínűleg aláírásainak értékét is lebecsülné.

Hangoztatta, hogy Franciaország és Németország között a Saarvidék visszacsatolásával nem állanak fenn többé területi ellentétek.

VILAG TÖKRÉ

Hogyan akarja megoldani a zsidókérdést a „Völkischer Beobachter“?

A német nemzeti szocialista sajtó egy idő óta újra behatóan foglalkozik a zsidókérdéssel. Néhány nappal ezelőtt beszámoltunk azokról a cikkekről, amelyek az Angriffban láttak napvilágot és amelyek a zsidók állampolgári helyzetéről szölettek. Ezek a cikkek beharangozó az új német alkotmánytervezetnek, mely tudvalevőleg a tiszta német fajisághoz köti a német állampolgárságot és megfosztja attól azokat, akik nem mondhatják maguknak a német fajiságot.

Az Angriff után most a Völkischer Beobachter ráncigálja elő a zsidókérdést. „A német zsidókérdés likvidálása“ cím alatt cikksorozatot indított a lap, melyben különböző oldalról igyekszik elemezni a németországi zsidók problémáját, természetesen nemzeti szocialista szempontból.

Az első cikk címe: „A zsidó tökemekenkítés“. Előbb azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy hány zsidó vándorolt ki tulajdonképpen Németországból. Különböző adatokra hivatkozik, majd a következőket állapítja meg:

„A tényleges számok a berlini állami titkosrendőrség számításai, ezek azonban csak Poroszországra vonatkoznak és kiegészítésre szorulnak. Itt kilencven ezerre becsülik az egész birodalom területéről kivándorolt zsidók számát és 20 ezerre azon árjákét, akik politikai okokból menekültek. Ugyancsak a titkosrendőrség adataiból tudjuk, hogy hogy tízezerre tehető a visszavándoroltak száma, ezeknek viszont 99 százaléka zsidó.

Miután a külföldön csalódott visszavándorlók száma egyre nagyobodik, elhatározták, hogy ideiglenesen iskolatáborokba tömörítik ezeket, már csak azért is, nehogy újabb terhet jelentsenek a hazai munkapiacnak. Ezen intézkedések határidejét 1935 január 28-ra tűzték ki. Mindazon visszaterő emigránsokat, akik ezen terminus után érkeznek vissza az országba internálni kell.“

A Völkischer Beobachter megállapítja ezután, hogy a zsidó kivándorlás pontos statisztikájának elkészítése főleg azért utközik nehézségekbe, mert a zsidó emigránsok nagy része nem jelentette ki magát, hogy ily módon kibujjon az adókötelezettségek teljesítése alól. A cikk további részében az a megállapítás szerepel, hogy a zsidók által eszközölt tökemekenkítés a birodalmi gazdasági minisztérium becslése szerint 400 millió márkával károsította meg a német gazdaságot.

A Jüdische Rundschau, a hitlerista kormány hivatalos lapjának cikkére megállapítja, hogy elitelendők azok a zsidók, akik adóügyekben nem járnak el korrektül. A zsidóság felelős tényezői azonban éppen arra törekednek, és ezt több ízben hangoztatták, hogy a zsidók kivándorlása rendezett és törvényes mederben történjen. Különösen áll ez a Palesztinába való kivándorlásra, amit a zsidóság nemcsak pusztán emigrációnak tekint, hanem abban a zsidó embereknek konstruktív feladatokra való összpontosítását látja. Minél kisebb lesz a pánikszzerű menekülés és minél általánosabb lesz az embereknek a hatóságok közreműködésével való tervszerű kivándorlás és áttelepítés, annál kevesebb visszaélés fog történni, ami eddig is csak izolált esetekben fordulhatott elő.

A második cikk címe: „A masirozó cionizmus“. Itt a cionista munkával foglalkozik a Völkischer Beobachter és többek között a következőket írja:

„Az utolsó másfél esztendőben jelentős

fellendülésnek indult a cionizmus a birodalmi zsidó lakossága körében is. A meggyőződéses cionisták száma, a viszonyok alapos ismerői szerint, újabban az összességük 40-50 százalékára emelkedett és a tendencia további emelkedés jeleit mutatja.

A lap ezután az Angliába és Franciaországba vándorolt zsidó akadémikusok sorával foglalkozik, majd a következőket írja:

„Hivatalos német statisztika szerint 1932 nyarán összesen 3950 zsidó volt beiratkozva az egyetemekre (1933-34 téli szemeszterében számos fakultásra már egyetlen zsidó sem iratkozott be.). Megállapítható, hogy a volt zsidó diákoknak jelentős része még az országban tartózkodik és buzgón igyekszik kiképezni magát a palesztinai életre, sokan közülük már ott is vannak.”

A harmadik cikkben, melynek „A zsidók Palesztinában” a címe, a következőket írja a Völkischer Beobachter:

„Palesztina gazdasági és politikai jövője Németország szempontjából is fontos-sággal bír, mert részben ettől a tényezőtől

is függ a németországi zsidók kérdése megoldása. Ha úgy fejlődik a mandatárius terület, mint ahogyan azt a cionisták remélik, úgy számolni lehet azzal, hogy ezen idő alatt lényegesen csökkenni fog a zsidók száma a mi országunkban.”

Sokmindenről ír még a Völkischer Beobachter, sok adatot közöl helyesen és helytelenül a zsidó országépítésről és a németországi zsidó kivándorlásról, amiről nyilván kitűnik, hogy a náci minden olyan törekvéssel megbékülnek, amely a Németországban élő zsidók számának csökkentéséhez vezet. Hajlandók barátságos arcot vágni a cionizmushoz is, de elnémitják azokat, akik a zsidóknak Németországban való maradásáról beszélnek. Világos, hogy a németországi zsidók minden erejükkel azon vannak, hogy a zsidó ifjúság és az átrétegeződhető zsidó tömegek minél szélesebb rétegeit Palesztinába vándoroltassák és letelepítsék. Nyilvánvaló azonban, hogy hogy ez nem történhetik meg minden németországi zsidóval és a Harmadik Birodalomban élő zsidóknak jelentős része Németországban akarja leélni életét és igényt tart a maga jogaira.

A szombat könyve

(M. Zobel: Der Sabbat. Schocken, Berlin kiadása)

A Romanzero harmadik könyvében — Hebräische Melodien a címe — a Sabbat hercegnőről dalol Heinrich Heine. A szépsége, a szíves Sabbat hercegnőről, akinek péntek esti csókja megtöri a gonosz varázserőt, amely Izraelt, ezt a nemes fejedelmi sarjt, lealacsonyította, porig alázza, épenséggel az ebek harmincadjára juttatta. Izrael megtört alakja kiegyenesedik, emberre magasodik szombatoként, ur lesz megint belőle, sőt egyenesen Isten szomszédságába emelkedik...

Tehát a zsidóságtól elidegenedett Heine, ez a tipikus, am-haere is, ráeszmélt a szombat csodatevő erejére, testet-lelket megújító hatására. Ami a tudásából hiányzott, azt pótolta a gyermekkori élmények, amiket szüleinek józaváló zsidó házában élt meg és főleg az intuíciója, amelynek erejéből közelebb férközött néha a zsidóság lényegéhez, mint a tudósok céhéhez tartozó megannyi kortársa.

Achád Haam pedig, aki a chaszidizmus őstalajából nőtt bele a herbertspencerizmusba, ezt irta valahol a szombatról: Jóságos mimá sesomeru bené Jiszraél esz há-sábbát, somer há-sábbát otam. A zsidók lelkesen megünnepelték, gondosan „megőrizték” a szombatot. De a szombat maga, még nagyobb mértékben őrizte meg a zsidókat. Megőrizte őket a galut ezernyi baja között a lelki és a testi elkorcsosodástól. Attól, hogy belefásuljanak a munkába, belesüllyedjenek a hétköznapi végtelen szűrkésébe.

Azt pedig valamennyien és magunktól, tehát efféle zsenik utbaigazítása nélkül is tudjuk, hogy a szombat a zsidóságnak ősi, lelkével a legerősebben összefonott ünnepe és a zsidó életmódnak legfőbb determinálója. Szombat nélkül nincs zsidó élet, sőt nincs zsidóság sem.

Mégis: akár felkapaszkodik a zsidó valamilyen magasabb fokra a kapitalizmus létráján, akár lezuhan rajta a proletár sorába, egyképpen elsikkad, kihull a szombat az ő életéből. Az a mozgalom is — oneg sabbat a neve — amely a szombati szépségek feltámasztásával, a szombatként ősi jogaiba való visszahelyezésével próbálkozik mostan és a melynek a németországi megünnepelt, a zsidóságukba visszakergetett zsidók a főmozgatói, voltaképpen csak mozgásokat kapor össze hajdani dus asztaláról, ezeknek a zsidóknak szombata csak halovány és erősen tökéletlen mása a régi,

STEFAN ZWEIG

MARIA STUART

Német kiadás, 524 lap, díszes vászonkötésben Lei 340. Postán utánvétellel franco.

LEPAGE -nál
Cluj
Kérjen ingyen könyvjegyzéket Lepage-tól.

Uránia Mozgó AZ EMLÉKEZÉSEK HÁZA

egy sokat szenvedett anya életének megrázó története. Főszerepekben: KAY FRANCIS, RICCARDO CORTEZ, GENE RAYMOND.

kilencedik a szombat ünnepi asztal énekeit, a „zemirot”-t ismerteti és némelyiküknek — bevalottan nem mindig sikerült — fordítását adja. A könyvet két jiddis dal fejezi be a szombat távozásakor szokták énekelni. Az egyiknek záróversei így szólnak:

*Amen und Amen, das ist wahr,
Messias kommt zu uns heueriges Jahr.
Wird er zu uns reiten,
Werden wir haben gute Zeiten.
Wird er zu uns fahren,
Werden wir haben gute Jahren.
Wird er zu uns gehen,
Werden in Jissraelsland unser aller
Wohnungen stehen.*

Zobel Sabbat-könyvét mindenki szíves-örömmel és mindenki minden biznnyal jelentős haszonnal fogja forgatni. Az is, aki — be kevesen vannak! — még benne él az igazi hamisítatlan sabbosban és az is, aki csak vissza, hazavágyik hozzá, vagy aki egyelőre csak megismerni óhajtja, akinek néprajzi és régészeti az érdeklődése irányt. A haszna akkor nő majd igazán jelentőssé, ha képes lesz hazavezetni az olvasóit, vagy legalább is az olvasóinak egy részét az eredeti héber művekhez, amelyekből Zobel a gyűjteményét összeállította; ha hazavezeti őket a szellemhez, amely ezekből a művekből árad, a szombat ősi szelleméhez és tradicionális megünnepeléséhez. (g. s.)

Elevenen a csatornába temették három munkástársukat

Bucuresti munkások megrendítő szerencsétlensége

Bucuresti, május 22. Tegnap egy munkásosztag dolgozott a fővárosi Soseaua Viilor csatornájában. A munka bevégezése után a munkások elzárták a csatornát és elfelejtették, hogy a csatorna belsejében, 25 méter mélységben még három társuk dolgozik. Csak később vették ezt észre és

ujból felbontották a csatorna nyílását, de akkor már a szerencsétlen munkásokat megfulladva találták. Kettőt közülük agnoszták Petre Ambrosie és Ion Ioeluta személyében — mindketten 34 évesek voltak — a harmadiknak kilétét még nem állapították meg.

Fel akarták robbantani Botosaniban két zsidó kereskedő üzletét és szikvizgyárát

Nagykaliberű gránátot helyeztek el az üzlet ajtajában

Botosani, május 22. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap reggel megdöbbentő bűntényt fedeztek fel Botosaniban. A Roselor ucca 3. szám alatt van a Strulovits testvérek borkraktára és szikvizgyára. Reggel, amikor a két testvér kinyitotta az üzletet, megdöbbenéssel látták, hogy az iroda bejárata mellett nagykaliberű gránát és néhány gyutacs hever. A rendőrség bűnügyi osztálya azonnal helyszíni vizsgálatot indított meg. A tulajdonosok egyike, Nuschem Strulovits, aki egyébként községi tanácsos kijelentette a rendő-

ségnek, hogy szerinte valaki fel akarta robbantani az üzletet. Strulovits valószínűleg tartja, hogy egy-két konkurensnek a művéről van szó.

Megállapították, hogy ha a gránát valóban felrobban, az egész utcában rettenetes pusztítást végzett volna, mert a nagykaliberű golyónak 80 méteres körzetben lett volna érezhető a hatása. Megindult a nyomozás annak megállapítására, hogyan került a gránát Strulovitsék üzlete elé.

Nem változik meg Lengyelország politikája — jelenti a lengyel hivatalos távirati iroda

Pilsudski legszemélyesebb hívei kezében marad az uralom továbbra is

Varsó, május 22. A PAT-ügynökség jelenti:

A nyugalom és egyensúly, amit a nemzet a mély gyász napjaiban mutatott, meggyőzte az emberiséget, hogy a lengyel nemzet lelke mentes a gyengeségtől és idegességtől. Ez az érett magatartás Pilsudski nevelő munkájának eredménye, amely sok éven át tetteiben és legutóbb az új alkotmány rendelkezéseiben nyert alkalmazást és meggyökeresedett. A lengyel nemzet fel volt készülve, ughogy most, amikor a nagy vezér eltűnt, az állam vezetése legközelebbi barátai és munkatársai kezébe ment át, aki megtanította őket nemcsak a kormányzás technikájára, nemcsak rendíthetetlen kitarásra a harcban és körültekintő mérsékletre a békében, hanem megértette velük azokat az irányelveket, amelyek a nemzet vezetésénél előtte lebegtek és amelyek az átmeneti és véletlen helyzet az állandóságot vitték be az államéletbe.

Amikor az utóbbi napokban a világ közvéleményében a részvétel mellett egyes hangok azt kérdezték, mi lesz Lengyelország holnapi politikája Pilsudski marsall hiá-

nyában, a választ a nemzetnek a gyász pillanataiban mutatott magatartása adta meg. Ezt a választ kiegészíthetjük a következő egyszerű megállapításokkal:

Lengyelország politikája a legkisebb változást nem fogja szenvedni.

Továbbra is, mint eddig dolgozni fog a tartós békeért, összhangban saját szempontjaival és erőivel. Ugy mint eddig is Lengyelország felajánlja mindenkinek és különösen szomszédainak a békét a békéért, biztonságot a biztonságért és barátságot a barátságért. Ime, e szavakat intézzük az emberiséghez. Aki bizik bennünk, az nem fog csalatkozni.

— Az angol minisztertanács megszövegezte a légi fegyverkezés meggyorsításáról szóló nyilatkozatot. Londonból jelentik: Az angol kormány ma minisztertanácsot tartott, amelyen megszövegezték azt a nyilatkozatot, amelyet Baldwin az alsóházban, lord Londberry légügyi miniszter pedig a lordok házában elő fogtak terjeszteni a légi fegyverkezés meggyorsításának szükségességéről. Ma újabb minisztertanácsra való kilátás a törvényhozóházak üléséi előtt.

„Numerus va

Deva, május 22. (Az Uj Kelet tud.) Munteanu, a Dimineata. Az érdekes beszélgetést közzé ad az ugynevezett paraszt utóbbi éveit arra használta föl, hogy a parasztok világot teremtettek magyájában és Délerdélyben. Mint Munteanu írja, három éve vezet parasztot képviselőként a román parlamentben. Lényegesen különbözik a parasztpárttól. A földművesek nyeléséből indult és olyan jelleme van, amelyeket a parasztok gyakorlatilag megvalósítottak, mussels vallja magáénak.

Népi, vallási és művelődési munkák nélkül

A paraszt front programja rávilágít a omzgalomra a dolgozó ember első feladata a tömeget kihasználó parasztság ellenében. Követeli, hogy a tömeget nyitani és ellenőrizni tudják, mert ez lehet csak a diktatúra, vagy katonai megszünteti a politika tudományt és megakadályozza a demokráciát és megakadályozza a megvalósítását. A 17. pont a parasztok érdekei nyelvi, gazdasági és kulturális. A parasztok összes parasztokat, nemzetiségeket és a parasztokat nélkül a szászok alá hívja, hogy a parasztok tisztviselőket, hogy a parasztokban győzedelmeskedjenek, hanem kerüljenek ki a mai

Ahogy a m

„Ezt a programot — állítja — erkölcsi szimbólumok és elhatározások el kell érnie, hogy ember diszciplína lelkismereti kérdéseket minchért részvénnyársaság jelentette be kilépését. Ezen kívül magától az összes a falu drámai életébe és munkás robotos életébe szervezett, felvilágosította arra tanítva őket, hogy a programjukban, mint a parasztok, hogy tizenegyet elenne — az egyik lehet mint a másik — és meg lehet, hogy a román társaságában ráta meg a krízis kúriához tisztán tapasztalja, hogy higgadtan és a mélységből előtörő jeleket elédgetlen, nem verte őket haragudott senkire és a pártot csinálni. Tömegmozgásokat, egyetlen egyéni gondozni fogok és elhagyott htvjátok össze a végén, ben egyébként csak két-egyetek félre az utból.

Ez az ember Groza P. futott be és egykor Erdély bere volt.

A hiriapiró ezután ismét való érdekes beszélgetést érdekelte, hogy mi a véleménye a román vezetők társadalmi

— Közéletünk porondja Groza — az állitellektuálisulását látom. Így volt ez, jobbságon tudok bizonyítani dalmak történetével. Olyanok van, mely sohasem, a kompromisszumok utjának a történelmi terv magaslata. Történelmi tervek maradtak.

Groza jegyzőkönyvet vezetett.

Horia, Clos

— Legyen szíves egész azokkal a jegyzetekkel, 28-án készítettem, amelyeket vezetői Horia, Closca és nek 150 éves fordulójára töltem, ezek a harcosok, mely pedig utódaikkal élünk. Horia, Closca, nem tudnám, hogy elmulasztottam volna, hogy a közönségeknek, Számunkra

„Numerus valachicus“, vagy „numerus tantiemicus“

Groza Péter érdekes nyilatkozata

a romániai és a német fasizmusról és a parasztság új politikai orientálódásáról

Háromszázezer parasztot szervezett meg Groza a „földműves frontban“

Deva, május 22. (Az Uj Kelet tud.) Vasile Munteanu, a Dimineata erdélyi szerkesztője, érdekes beszélgetést közöl Groza Peterrel, az úgynevezett paraszt front elnökével, aki utóbbi éveit arra használta fel, hogy rendkívül erőteljes parasztszervezetet építsen ki megyéjében és Dél-erdélyben. A szervezet, mint Munteanu írja, háromszázezer megszervezett parasztot képvisel. A „parasztfront“ lényegesen különbözik minden más parasztpárttól. A földművesek frontja népi kezdeményezésből indult és olyan elméletek irányítják, amelyeket a parasztság mélyen átérz, gyakorlatilag megvalósít és meghatározó ideálizmussal vallja magáénak.

Népi, vallási és nyelvi különbség nélkül

A paraszt front programjának 16. és 17-ik pontja rávilágít az omzalom lényegére. A program a dolgozó ember elsőbbségét hangsúlyozza a tömeget kihasználó kisebbséggel szemben. Követeli, hogy a tömegek képviselői irányítani és ellenőrizni tudják az állam vezetését, mert ez lehet csak garancia a személyi diktatúrák, vagy katonai kalandok ellen; megszünteti a politika tultengését és az antidemokráciát és megakadályozza a népakarat meghamisítását. A 17. pont szerint a földművesek érdekei nyelvi, népi és vallási különbség nélkül azonosak. A paraszt front az összes parasztszervezetet, nemzetiségre való tekintet nélkül zászlaja alá hívja, de maga mellé szelíti az összes dolgozókat, munkásokat és tisztviselőket, hogy a nagy szociális átalakulásban győzedelmeskedjenek és így diadalmasan kerüljenek ki a mai krízisből.

Ahogy a mozgalom megindult

„Ezt a programot — állapítja meg a cikkíró — erkölcsi szimbólumokban gazdag gesztusok és elhatározások előzték meg. Előtt hét évvel egy ember díszkréten, ahogyan az igaz lelkiismereti kérdéseket intézik el, harminchét részvénytársaság igazgatóságának jelentette be kilépését. Ezután önkéntesen izolálta magát az összes pártoktól, behatolt a falu drámai életébe és megismerte a földmunkás robotos életét. Szemináriumokat szervezett, felvilágosította a parasztszervezetet és arra tanította őket, hogy úgy higgyenek a programjukban, mint a napsütésben: megköcskázta, hogy tizenegy eljárás induljon ellene — az egyik lehetetlenebb inszcenálás, mint a másik — és megerősödött abban a hitében, hogy a román társadalmat strukturájában rázza meg a krízis. Ezekhez a konkluziókhoz tisztán tapasztalati uton jutott azzal, hogy higgadtan és reálisan figyelte a mélyeségből előtörő jelenségeket. Nem volt elégedetlen, nem verte öklét az asztalra, nem haragudott senkire és nem akart politikai pártot csinálni. Tömeg-mozgalomhoz csatlakozott, egyetlen egyéni követeléssel: ha ingadozni fogok és elhagyom az utat, azonnal hívjátok össze a végrehajtó bizottságot. Ebben egyébként csak két intellektuel van és fégyetek félre az utból.

Ez az ember Groza Péter. Nagy karriert futott be és egykor Erdély leggazdagabb embere volt.

A hírlapíró ezután ismerteti Groza Péterrel való érdekes beszélgetését. Elsősorban az érdekelte, hogy mi a véleménye Grozának Románia vezető társadalmi rétegéről.

— Közéletünk porondján — válaszolta Groza — az állintellektuálistizmus előtérbe kerülését látom. Így volt ez a múltban is, amit többségesen tudok bizonyítani a parasztforradalmak történetével. Olyan intellektuel rétegek van, mely sohasem hagyta el az állandó kompromisszumok útját. Soha nem emelkedett a történelmi tervek által megkivánt magaslatra. Történelmi nívón csak a tömegek maradtak.

Groza jegyzőkönyvet vesz elő.

Horia, Cloșca és Crisan utódiái

— Legyen szíves egészítse ki a válaszomat azokkal a jegyzetekkel, amelyeket február 28-án készítettem, amikor a hivatalos élet vezetői Horia, Cloșca és Crisan forradalmárok 150 éves fordulója tünemények. A forradalomnak ezek a harcosai hunyadmegyeiek, mi pedig utódaikkal élünk, akik nagyon hasonlítanak Horiara, Cloșcára és Crisanra. Ha nem tudnám, hogy elmult százötven év, azt kellene hinnem, hogy a régiiek a maiakkal azonosak. Számunkra semmisen változott.

Minek annyi ünnepség elfelejtett sírok mellett? Mert a jubileum román intellektueljeink tudatalatti elégedettségének jele, hiszen számukra valóban sok minden megváltozott. A parasztki zászalmányolói, a magyar grófoik és bárók nincsenek többé. Az ő helyeikre mi emelkedtünk fel: bankárok, ügyvédek és politikusok. A változás szerencsés volt és érthető. De megkötötték a paraszti-tömeget bankokkal, adótitviselőkkel és csendőrokkal és most a gazdasági krízistől rémülten magyarázzák, hogy mennyire távol van ezektől a dolgoktól. A politikából hasznát húzó intellektuel nyilván még van elég és elfelejt a dolgok mélyére nézni, ahol a kizsákmányolt tömegek kezei öklöbe szorúlnak. A nép, amely már elhagyta a politikai akrobata mutatványok fölötti csodálkozást és a realitásokra tér át.

Politikai divatok

— Milyennek látja a román közélet irányvonalait?

— Az emberek új jelszavakat keresnek, mert a politikának is vannak szezonjai. A kezdeményező erő nem szorítkozhatik csupán a zakkóra. Az emberek divatosak akar-

nak lenni még akkor is, ha tragikus, vagy komikus szerepbe kerülnek ezáltal. Miután egyes országokban divatos a fasizmus és hitlerizmus, semmi sem természetesebb annál, hogy nálunk is megteremjenek az utanzói. Senki ne legyen meglepve. Nem lehet perspektívákat és a jelenségek mélységének felismerését kívánni egy opportunistá intellektuel rétegtől. Ma a jobboldalon áll és holnap, ha a baloldalt nem fogják elnyomni, baloldali lesz. Nem lehet a dolgot szenvedélyesen felfogni. Nevetés fogja el az embert, ha új világról beszélnek, hetven éves emberekkel.

— Ön azt hiszi, hogy a fasizmus és a hitlerizmus nem fog gyökeret verni?

— Azt mondják, hogy Hitlernek gégebaja van. Tizennégy évi „duma“ után nem is lehet csodálkozni rajta. A teóriák és a szónoklatok olyan kevésbé aránylanak a megvalósításokhoz, hogy szkeptikusoknak kell lennünk és félnünk kell, hogy a tömegekkel, különösen a teuton tömegekkel való kísérlet csak egy dolgot fog megvalósítani: a háborút. Lehet, hogy nem is akar másegylet.

A „numerus tantiemicus“

— Milyennek látja a numerus valachicus?

SELECT MOZGO Ma különleges premier! SELECT MOZGO

AZ ELVESZETT KINCSEK SZIGETE

ROBERT LOUIS STEVENSON világhírű író közismert regénye nyomán készült csodás rendezésű, grandiózus kiállítású, izgalmas kalandorfilm, mely meghódította az egész világot. Főszerepekben az amerikai filmgyártás legtekélyesebb művészei: WALLACE BEERY, JACKIE COOPER, LYONEL BARRYMORE, LEWIS STONE.

Műsoron kívül szenzációs színes Sily Simphonie!

Augusztus 27-re Luzernbe hívták össze a 19. cionista világkongresszust

Ismét Svájc látja vendégül a cionista kongresszust

London, május 22. A Cionista Világszervezet londoni központja jelenti: A cionista exekutív az Aktions Komitée elnökségével folytatott tárgyalások után elhatározta, hogy 1935 augusztus 27-re Luzernbe (Svájc) hívja össze a 19. cionista világkongresszust.

Az exekutív egyidejűleg dr. Franz Kahn nevezte ki a kongresszusi iroda vezetőjévé, helyettesül pedig dr. Fritz Ullmann. A kongresszusi iroda június közepén kezd meg működését Luzernben.

A cionista exekutív fenti határozatát hosszas tárgyalások előzték meg. Főleg a kongresszus helye volt problémátikus és három ország képezte a kombinációk tárgyát:

Csehszlovákia, Svájc és Belgium. A cionista frakciók nagy része Csehszlovákia mellett volt és az exekutív is szívesen vette volna ezt a választást. A csehszlovákiai politikai helyzet alakulása azonban kedvezőtlennek bizonyult a kongresszus megtartására a német jobboldali irányzatok előretörésé folytán. A cseh parlamenti választások eredményétől tetek függővé a kérdést, ez viszont — mint előrelátható volt — a német jobboldali pártok megerősödését és a kormánykoalíció gyengülését hozta magával. Belgium földrajzi fekvésénél fogva esett el és így került a választás újra Svájcra, mely már hagyományos országa a cionista kongresszusnak.

A Zsidó Párt éles tiltakozása az egyre erősödő antiszemita agitációk ellen

A kormány tétlenül figyeli a jobboldali uszításokat. A bucaresti zsidópárti gyűlés határozatai

Bucuresti, május 22. (Az Uj Kelet tud.) A Zsidó Párt bucaresti tagozata vasárnap délelőtt népgyűlést tartott az Izbanda teremben, amelyet zsűfólásig megtöltöttek az érdeklődők. Az elnök Mizrach ügyvéd rámutatott arra, hogy az antiszemita mozgalmak igen súlyos helyzetet teremtettek és a kormány nem gondoskodott a rend fenntartásáról. A Zsidó Párt gyűlése tiltakozás azok ellen, akik agitálnak és azok ellen, akik nem tartják fenn a rendet az országban.

Mi történik a fővárosban

Misu Benvenisti kifejti, hogy az utóbbi időben a főváros centruma a huligánok zászalmánya lett, akik a bulvárdokot és az

egyetemek fakultásait boxarénákká változtatták át. A kormány Vaida eszméit alkalmazza, Vaida pedig köszönetet mond Tata-recsunak a lojalitásért, amellyel a fajvédő programot végrehajtja. A nemzeti munka védelméről szóló törvény csak utleveles külföldiekkel szemben volna alkalmazható. Ezzel szemben az iparügyi minisztérium bizottságai a törvény hamis interpretálása folytán a zsidókat igyekeznek a magánvállalatokból eltávolítani. A zsidó diákokat megakadályozzák tanulmányaik folytatásában.

M. Segal ügyvéd rámutat a hatóságok antiszemita tendenciájára, amelyek nem intézkednek az agitátorok ellen. A politika

— Nem találok elég elítélő szót Vaidával szemben, aki a nemzeti eszmét dobraverte, bejárja a városokat és a színházakat és megolbogatja ezeket az eszméket, amelyeket azután leszámítol. A nemzeti eszme abban a pillanatban, amikor így reklámozzák és piacra dobják, elveszíti tartalmát. A valachiták akciójával kapcsolatban csak azt a tény állapítom meg, hogy a tömegek törölték szótárából a nacionalizmus fogalmát, mert ezeknek a tömegeknek eredetükkel, magatartásukkal és az államéletben való szerepükkel fogva nincs szükségük a nemzeti jelleg kidomborítására, sem pedig ennek az eszmének a leszámítására. Begyökerezett nemzet vagyunk, ez történelmi tény, amelynek nincs szüksége arra, hogy az oicsó demagógia parádén felvonuljon. Az a két szó, hogy: nemzeti és hazafi, annyira azonosakká váltak, hogy az az érzésem, miszerint minden méltóságjeljes és lelkiismeretes ember elveti ezt a banális és közönséges meghatározást.

— A numerus valachicus, vagy jobban mondva, a „numerus tantiemicus“ a különböző magánvállalatok igazgatóságaiban élő politikusok, nem pedig a tömegek problémája — válaszolta Groza Péter.

összes hajótöröttjei a zsidók bőrén igyekeznek politikai helyzetüket helyreállítani. A kormánylistán a parlamentbe került zsidó képviselők érzéketlenül és tétlenül nézik a zsidóság jogainak sorozatos megsértését. Dr. Fischer Tivadar, a Zsidó Párt elnöke, rámutat arra, hogy az országban évek óta terjeszkedik a fajvédő sajtó, mely a zsidók ellen izgat. Kijelentem, hogy nem fogjuk engedni, hogy megfosszanak jogainktól, amelyeket munkánkkal, áldozatkészségünkkel és vérünkkel szereztünk meg. A hatóságok egyes városokban támogatták Vaidát, gyűlései megszervezésében. A kormány elfelejtette programját és I. G. Duma martiriumát, aki éppen ezen fajvédő agitációk áldozata lett. A kormányzók, akik annyi hibát követtek el ebben a gazdag és prosperálásra hivatott országban, bünbakokat keresnek és azokat mindig bennünk, zsidókban találják meg.

A határozati javaslat

Dr. E. Singer volt képviselő a következő szónok. Elmondja, hogy Cizmigiuban és a bulvárdokon bántalmazták a zsidó járókeleket és a zsidó diákokat megakadályozták tanulmányaikban. Csak az egész romániai zsidóság szolidáris fellépése mentheti meg azt, ami még menthető a romániai zsidóság birtokállományában.

Az ülés végeztével határozati javaslatot szavaztak meg, amely megállapítja, hogy bár ostromállapot van és cenzúra, a kormány teljes szabadságot engedélyez az antiszemita sajtó számára. A nemzeti munka védelméről szóló törvény a zsidó lakosság legéletbevágóbb érdekeit. A törvény alkalmazására hivatott szervek a legkülönbözőbb sikanériákat veszik igénybe, hogy a zsidó tisztviselőket kinturják hivatalaikból. Az antiszemita-mozgalom egyre nagyobb méreteket ölt, a zsidó diákokat megakadályozzák tanulmányaik folytatásában anélkül, hogy a kormány közbelépne. Mindezeket figyelembe véve a gyűlés tiltakozik a kormány ellen, amely figyelmen kívül hagyja az országban törőnény súlyos eseményeket és a közvéleményhez fordul a veszélyes megnyilatkozások megakadályozása érdekében.

— Ötvenéves a letaei papírgyár. Bucurestiben jelentik: A letaei papírgyár fennállásának 50-ik évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen résztvett Dinu Bratianu, Leonte Moldoveanu, Manolescu Strunga, Inculeț, Nistor, Cancioev, Dumitrescu bankormányzó, Tabacovici, a CFR igazgatótanácsának elnöke, Popescu Necestei és mások. Beszédet tartottak Dinu Bratianu, Manolescu-Strunga, Nistor, hangsúlyozva az esemény jelentőségét a román ipar fejlődése szempontjából. Bankett után a vendégek meglátogatták a gyárat, konstatacióval a 50 év hatalmas fejlődését a gyár technikai berendezésében is.

Lovagias ügy

Hunyadi Sándor színművének bemutatója a Magyar Színházban

Nem valószínű, hogy a leghatásosabb és közönség-siker szempontjából legsikerültebb darabja Hunyadi Sándornak a „Lovagias ügy”, de irodalmi mértékkel mérve: a legjobb, mert legemberibb alkotása.

A darab tragikusan induló, sok tényleges tragikummal bővelkedő jelenetei végül mindig komikumban, engesztelő mosolyban oldódnak fel, mintegy bölcs bizonyosságul annak, hogy az élet maga is fények és árnyak játéka, nagy érzések és kicsiny megalkuvások szürke szövevénye.

Ugyiszólván az összes emberi gyöngeségek és az összes lehetséges érzéskonfliktusok megmutatkoznak — persze egy vigjátéki téma erejéig — a darabban és változatosan, bár komplikálatlanul világítanak rá a mai kisember, elsősorban a pesti kisember áporodott, esett, mégis megható életére.

Bizonyos tulajások, valószínűtlenségek, színpadi koncessziók persze a „Lovagias ügy”-ből sem hiányoznak, de ezeket a hézagokat y-egy figura életessége, természetének gazdagsága kárpótolóan tölti ki.

Salgó, a „falmelletti” kapitalista, akiben végül is több az emberség, mint a kapitalista zsákmányvágy, Virág, a főkönyvelő, akit egy ültelg előbb hősies, lovagias pózba kényszerít, hogy azután alázatosan, igazi bérrabszolga-ként sompolygjon vissza íróasztalához: jól meglátott, szemmel és szívvel megalkotott figurái a darabnak.

Hunyadi emberábrázoló művészetének legjavát azonban Gizire, a nyolcvan pengős „démonra”, helyesebben gépirónőre pazarolta új darabjában.

A mai Pest nyomora, könnyező cinizmusa, filléres szerelme, a jón és a rosszon tulendült, kendőzetlen amoralitása, ami mögött mégis sok emberség húzódik meg: ebben a testes, mégis sexappeales nöben művészi realitással jut szöhoz. „Romlottságában” több az igazság és az élet valódi mozgatóerőinek átlátása, mint egy egész rakomány moralistában.

Hunyadi művészetének főereje: dialógusainak izes, közvetlen, erőteljű duzzadó folyamatosága, színpadi helyzetek természetessége ebben a darabjában éretten, teljes fényükben nyilatkoznak meg.

Kár, hogy az utolsó felvonásban olykor bohózati eszközökhöz nyúl és a „happy end” kedvéért elejt a darab cselekményének felfelé ivelő erőteljességét.

Mind ezek ellenére azonban meg kell állapítani, hogy a nemesveretű vigjáték-műfajban a „Lovagias ügy” egyike a legjobbaknak, amit az utóbbi években magyar és főleg pesti szerzőtől láttunk.

Az előadás közepes színvonalon mozogott. A mindig ragyogó Tóth Elek rekedsége akadályozta meg abban, hogy ezáltal is kifogástalanul nyújtson. Egyes jelenetekben azonban most is elragadóan igaz és emberi volt. Balázs Samu a főnök szerepében talán minden eddigi alakításai között a legelismeréreméltóbbat nyújtotta. Czoppán Flóri, a gépirónó alakját sok realitással, sok emberábrázoló igazsággal elevenítette meg. Kicsiny szerepeikben is szenzációban jók voltak: Tompa Béla és Tompa Pufi, Jenéi, leszámítva olykor édeskés megnyilatkozásait, szintén hihető figuraként hatott. L. Vass Piri bájos, üde és találó volt, mint rendszerint. Benes Iona, Miklóssy Margit szintén javát adták tehetségüknek hálátlan szerepeikért. (s. l.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

M. F. Amennyiben iránynyu, konkrét panasza van, forduljon a Zsidó Párt bucaresti jogvédő irodájához. Címe: Partidul Evreesc Bucuresti, Str. Olteni 34.

Önt is érdekli,

ha hirdetése, közleménye vagy reklámja van bucaresti, cluji vagy bármely más városban megjelenő belföldi lap részére, ha igénybe kell vennie a

MONITORUL OFICIAL hivatalos lap hirdetési részét, forduljon teljes bizalommal a

MEMENTO

hirdetési ügynőséghez Cluj, Str. Regina Maria 16. Tel. 4-13.

KÖZGAZDASÁG

Vidékenként állapítják meg a maximális árakat

Visszaléleket és igazságtalanságokat teremt az ármaximálás felületes megfogalmazása

Bucuresti, május 22. A hivatalos lap vasárnapi számában 87 elsőrendű közszükségleti cikkre maximális árakat írtak ki. Lényeges tudnivaló a hivatalos lap közleményéhez, hogy ezek a maximális árak kizárólag a főváros részére készültek és a vidéki városok számára más maximális árakat fogynak későbbi időpontban megállapítani.

A maximális áraknak vidékenként történő megállapítása súlyos sérelmet is tartalmazhat, melynek már most kell elejét venni. A bucaresti árakat máris azzal állapították meg, hogy Bucuresiben az általános költségek lényegesen nagyobbak, mint a vidéken. Ezzel szemben áll a kereskedőtestületek sokszor felpanaszolt sérelme, hogy az erdélyi városok lényegesen nagyobb adót fizetnek, mint a fővárosi kereskedők.

A fővárosi kereskedők közelebb vannak a behozatali engedély megszerzésének lehetőségéhez és olcsóbban tudnak importálni, míg a vidéki kereskedők behozatali kontingense olyan minimális, hogy a legtöbb külföldi származású árut másodkézből, Bucu-

restből kénytelen bevásárolni. Súlyos sérelme a maximálásnak az is, hogy 87 cikket foglal magában, melyeknek elnevezése teljesen szabatos úgy, hogy a helyi hatóságok belátásától függ, hogyan alkalmazzák. Például a II. osztályú Santos kávé, melyet Rionak neveznek, 113-115 lejben van megállapítva. Nyilvánvaló, hogy nem fognak olyan szakembereket ellenőrként alkalmazni, akik a kávéfajták között objektív különbséget tudnak tenni. A maximálások a kihágások egész sorának nyújt lehetőséget.

A nullás lisztet fényűzési cikknek számítják és maximálják. Ezzel szemben a szegényebb lakosság által fogyasztott félbarna és barna lisztet nem maximálják. A ceylon tea maximálva van, a többi teafajta nincs. A talphör maximálva van, a felsőbb nincs. Vég nélkül sorolhatók fel ezek a hibák, melyek legelőszörban arra alkalmasak, hogy a kereskedelmet szabályozó törvények és rendeletek zűr-zavarában még tökéletesebb káoszt okozzanak.

Árlejtések. Junius 4-ikén a cluji Ferdinand király egyetemen a gazdasági hivatalban árlejtést tartanak a költségvetési év folyamán a klinikák számára szükséges gyógyszerek, kötszerek és gyógyászati üvegek árak beszerzése tárgyában. — Junius 1-én a brasovmegeyi Zizin közegségben vállalatba adják az állami iskola emeletessé történő kiegészítése munkálatait. — Junius 15-ikén a dévai állami kórház igazgatóságánál árlejtést tartanak a kórház hus, zsír, tej, liszt, gyarmat-áru és fűszer szappan, seprű, sződa, kefe szükségleteinek beszerzésére. — Május 25-ikén a Cluj Sannmartini közegséghez árlejtést tartanak 1223 hektár területű erdő fenyőfa anyagának értékesítése érdekében. — Május 31-ikén Bucium, satmaramegyei közegség igazgatóságánál árlejtést tartanak a kórház 1223 hektár területű erdő fenyőfa anyagának értékesítése érdekében. — Május 31-ikén Bucium, satmaramegyei közegség igazgatóságánál árlejtést tartanak a kórház 1223 hektár területű erdő fenyőfa anyagának értékesítése érdekében. — Május 31-ikén a cluji dohánygyár árlejtést tart 8900 métermáza elsőosztályú bikk, 5000 métermáza elsőosztályú tölgy tűzifa, továbbá 600 nézsa bikk és ezer köbméter tölgyfa hulladék beszerzése ügyében. — Május 30-ikén a nászudmegeyi Iad közegséghez árlejtést tart 3544 hektár erdőterület kitermelésére. — Május 30-ikén a timisoarai városházán árlejtést tartanak a város tulajdonát képező téglagyár részére szállítandó 1500 tonna közsén beszerzése céljából. — Május 30-án Archita, tárnavamare-megyei közegségben 2409 darab tölgyfa eladása érdekében tartanak árlejtést. — Május 25-ikén a brasovi városházán árlejtést tartanak a sportpavilon és vendéglő átalakítási munkálatainak vállalatba adása érdekében. — Május 30-ikén a brasovi városházán 2 darab 2.5 tonnás teherautó beszerzése érdekében tartanak árlejtést. — Május 25-ikén Brasov város árlejtést tart berbe adja a városi utak karbantartásához szükséges anyagok szállítását. — Május 25-ikén az orsovai városházán a villanytelep részére 180 ezer kgr. motor-

olaj és 4 ezer kgr. Diesel motorhoz szükséges olaj beszerzése érdekében tartanak árlejtést. — Junius 10-ikén a baia marei állami bányák igazgatóságánál árlejtést tartanak Diesel motorok üzemanyagának beszerzése tárgyában. — Junius 12-ikén az aradi városházán árlejtést tartanak a városi gázgyár részére szükséges 1330 onna szén beszerzése céljából. — Junius 13-ikén Arad város vezérősege árlejtést tart 3000 kgr. motorolaj, 1400 kgr. kompresszorolaj szállítása tárgyában. — Junius 7-ikén a deji városházán árlejtést tartanak 60.530 darab bazalt vagy gránit kőboka beszerzése érdekében. — Junius 30-ikén az odorheiu megyei Jimbor közegségben árlejtést tartanak 1500 darab tölgyfa és 1-2000 köbméter nyírfafeladása tárgyában. — Junius 3-ikén Măcrus, brasovmegeyi közegségben árlejtést tartanak 13 hektár erdő tűzifaanyagának eladása céljából. — Junius 3-ikén a cluji Ferdinand király egyetemen árlejtést tartanak a barlangkutató intézet építési munkálatainak vállalatba adása céljából.

Székely és Rét

BUTORGYÁRT. TARGU-MURE / -BUCURE/ TI -BRA/ OV

Tervezőink művészete,
Munkáink szaktudása,
Anyagjaink kiválóága,
nyújtják Önnek azt a biztorítékot,
mely a butorvárárlás előfeltétele.

Hívjon bennünket bizalommal és szakemberünk olyan rajzokat mutat majd be Önnek, amilyeneket Ön magának elképzelt.

olaj és 4 ezer kgr. Diesel motorhoz szükséges olaj beszerzése érdekében tartanak árlejtést. — Junius 10-ikén a baia marei állami bányák igazgatóságánál árlejtést tartanak Diesel motorok üzemanyagának beszerzése tárgyában. — Junius 12-ikén az aradi városházán árlejtést tartanak a városi gázgyár részére szükséges 1330 onna szén beszerzése céljából. — Junius 13-ikén Arad város vezérősege árlejtést tart 3000 kgr. motorolaj, 1400 kgr. kompresszorolaj szállítása tárgyában. — Junius 7-ikén a deji városházán árlejtést tartanak 60.530 darab bazalt vagy gránit kőboka beszerzése érdekében. — Junius 30-ikén az odorheiu megyei Jimbor közegségben árlejtést tartanak 1500 darab tölgyfa és 1-2000 köbméter nyírfafeladása tárgyában. — Junius 3-ikén Măcrus, brasovmegeyi közegségben árlejtést tartanak 13 hektár erdő tűzifaanyagának eladása céljából. — Junius 3-ikén a cluji Ferdinand király egyetemen árlejtést tartanak a barlangkutató intézet építési munkálatainak vállalatba adása céljából.

SPORT

Vasárnap Clujon: NAC-ROMANIA

Cluj, május 22. A Nemzeti Bajnokság vasárnapi fordulója során Clujon a NAC-Romania mérkőzés kerül előtérbe. Tekintettel arra a népszerűsége, amellyel az oradeai csapat Cluj sporszerető közönsége előtt bír, a Romania vezetősége az előrelátható érdeklődésre való tekintettel széleskörű intézkedéseket tesz. Ezzel kapcsolatban a cluji sportegyesület vezetősége lapunkat a következő közléseire kérte fel:

Felkérjük a sporttelep rendezőit, hogy karszalagjaikat május 23-án, csütörtökön az Intim Klubban adják le. Akik ennek nem tesznek eleget, a vasárnapi mérkőzésen ezen funkcióban nem szerepelhetnek.

A sporttelep mögötti teniszpálya bérleti felkérétnk, hogy sporttelepi bérletjeiket feltétlenül kiváltani sziveskedjenek, mivel ellenkező esetben vasárnap a sporttelep területére nem léphetnek be. A jegyek megváltásához Angelotti vagy Fazakas uraknál a Calea Marechal Foch 10 alatt, 120 lej lefizetése, egy darab fénykép ellenében.

A Romania sportegyesület tagjai felkérjük, hogy tagsági díjaikat rendezni sziveskedjenek, ellenkező esetben nem számíthatnak kedvezményes belépőjegyekre.

Diákjegyet csak arcképpel ellátott diákigazolvány ellenében szolgált a pénztár.

A szabadjegyek felkérétnk, hogy a szövetségtől nyert igazolványaikat okvetlen hozzák magukkal, ellenkező esetben a pályára nem nyerhetnek behocsátást.

A rendezőség nevében: G. Simon.

Haggibbor vívók az országos vívóbajnokságon. Az országos vívóbajnoksági versenyeket vasárnap rendezik Bucuresztiben. Az országos bajnoki versenyen a Haggibbor vívói is részt vesznek.

Drezdában vasárnap csehszlovák-német válogatott labdarugómérkőzés lesz. Bíró a belga Langenus.

A Haggibbor atlétikai szakosztálya értesíti az érdeklődőket, hogy kondícióedző és svéd-torna óráit hétfőn, szerdán és pénteken tartja reggel 6 órától a sporttelepen. Jelentkezni az órák alatt lehet.

TURISZTIKA

A Haggibbor turisztikai szakosztálya május 26-án, vasárnap a következő kirándulásokat rendezi:

Autóskirándulás Géczy-vár—Járavize. Indulás reggel 6 órakor. Jelentkezni pénteken estig az Arena sportterületen lehet. A vezetőség felhívja az érdeklődők figyelmét, mint hogy az autbuszok speciális engedélyek váltására vannak kötelezve, amelyek kiváltása körülményes, jelentkezések a fenti időpontoktól nem vehetők figyelembe.

Gyalogkirándulás Plecskavölgy—Dumbráva utiránnyal. Indulás reggel fél 8 órakor. A kirándulások a Calea Marechal Foch 10 alól indulnak.

— Mélységbe zuhant az autbusz. Bucuresztből jelentik: Zelenai közegség közönsége (Cernauti megye) egy autbusz 4 méter mélységbe zuhant. Az utasok közül 6 életveszélyesen, 4 könnyebben megsebesült.

AV

A világsajtó organumai között a Führer tegnapi az egyes organumok inkább rint itélik meg a Führer ságban mégis megállapítható korántsem érte el azt a határt.

Az osztrák sajtó főleg a ra vonatkozó részével foglalkozik a Führer magatartását met kapcsolatokat illetően és tendenciáknak tekintve hogy a kancellár semmit sem nizmus érdekében Ausztria seivel. Viszont a benemavató való csatlakozás elutasítás mint elismerni, hogy Német akar avatkozni Ausztria elutasítás nem lett lovagias a kancellár egész Európa.

Az olasz sajtó, mint Rómában a nézet van, hogy Hitler mi új eszmét nem vetett viszonylagos értéket lehet szédnek.

Hivatalos olasz körök be Hitler beszédéről, általában pénzt, hogy a Führer be magát, hogy hű marad a kez és respektálni fogja a szerződésben a Rajna bebarizálására vonatkozó intézkedések meggyugtatónak tartják az elégtételnak, a sajtó szki, hogy Hitler beszédének közö része nem volt hatékony halvány reményt nyújt az ország részét fog venni a ción. Elégedetlenséget kelte szágban, hogy a kancellár ki az osztrák kormány nemzeti jellegében. Rómában hogy Németország ezek ut támogatni a nemzeti szodát Ausztriában.

Cseh f a német

E hét végére várják a

Prága, május 22. A hét csehszlovák kormány lemondását. A szudetanémet fog résztvenni a kormányt étek választják el a pártjaitól. Ugy tudják, mányt is Malypetr alakít szocialisták választási v ríszit fognak venni az új. Tűszai jelentés szerint zék hívei meg-megújuló döznek a szudetanémet lesztási győzelme miatt, németek és a zsidók ellen őrség állandóan a tömeg

Az angol sajtó

A „nemzeti

Bucuresti, május 22. Az ipari és kereskedelmi in-ékedése, mellyel millió azokra a vállalatokra, az zottakra vonatkozó ügyne lázat kálálásánál nem jár rüen, közgazdasági körök dőbenest keltett és már tót is foglalkoztatja. Is több az Astra Romana Petróleum-vállalatot tiznik ták meg. Az Astra Romá keltség kezében van és komoly szivességet tett az zeti Bank nem tudott egy ségnek pillanatnyilag elég az Astra Romana volt a lejes kölcsönnel segítette ezt, ebből az alkaiomból san megjegyzi, hogy jobb niszterium egyenesen 200 golta volna meg az Astra zel legalább kiegyenlített. A londoni „Financial N legkomolyabb közgazdaság

A világsajtó kritikája

(Első oldali cikkünk folytatása)

A világsajtó organumai behatóan foglalkoznak a Fűhrer tegnapi beszédével és bár az egyes organumok inkább pártállásuk szerint ítélik meg a Fűhrer szavait, általánosságban mégis megállapítható, hogy a beszéd korántsem érte el azt a hatást, amit vártak tőle.

Az osztrák sajtó főleg a beszéd Ausztriára vonatkozó részével foglalkozik. A Reichs-post a Fűhrer magatartását az osztrák-német kapcsolatokat illetőleg, egyoldalúknak és tendenciózusoknak tekinti. Megállapítja, hogy a kancellár semmit sem tett a germánizmus érdekében Ausztriáról tett kijelentésével. Viszont a benemavatózási paktumhoz való csatlakozás elutasítása annyit jelent, mint elismerni, hogy Németország igenis be akar avatkozni Ausztria belügyeibe. Ez az elutasítás nem lett lovagiasabb azáltal, hogy a kancellár egész Európa színe előtt tette.

Az olasz sajtó, mint Rómából jelentik, azon a nézeten van, hogy Hitler beszédében semmi új eszmét nem vetett fel, miért is csak viszonylagos értéket lehet tulajdonítani a beszédnek.

Hivatalos olasz körök benyomása azonban Hitler beszédéről, általában kedvező. Azt a fényt, hogy a Fűhrer beszédében kötelezte magát, hogy hű marad a locarnói szerződéshez és respektálni fogja a versaillesi békeszerződésben a Rajna balpartjának demilitarizálására vonatkozó intézkedéseket, Rómában megnyugtatónak tartják. Dacára ennek az elégtételnek, a sajtó sajnálkozását fejezi ki, hogy Hitler beszédének Ausztriára vonatkozó része nem volt határozottabb és csak halvány reményt nyújt arra, hogy Németország részt fog venni a dunai konferencián. Elégedetlenséget keltett az is Olaszországban, hogy a kancellár kétségét fejezte ki az osztrák kormány reprezentatív és nemzeti jellegében. Rómában attól tartanak, hogy Németország ezek után tovább fogja támogatni a nemzeti szocialista propagandát Ausztriában.

Az angol és amerikai sajtó a hivatalos körök álláspontját közli Hitler beszédével kapcsolatban,

amely megállapítja, hogy nem található semmi új a Fűhrer kijelentései között.

Sajnálják, hogy Hitler nem terjesztett elő konstruktív programot. A Daily Herald szerint Hitler beszédének a leszerelésre vonatkozó része figyelemreméltó. A Daily Telegraph rámutat arra, hogy fontossága van Hitler tárgyalási készségének, miért is a hatalmaknak most kellene szaván fognia Hitlert.

A francia sajtó a francia közvélemény csalódásának ad hangot Hitler beszédével kapcsolatban.

Franciaországban azt hitték, hogy Hitler a francia-orosz szerződés ügyét kíméletesen fogja kezelni s általában békülékenyebb hangot üt meg. Politikai körökben megállapítják, hogy Hitler tegnapi beszéde békekészítéget hangoztató beszéd volt ugyan, de lényegében nem sok olyan újat tartalmaz, amelylyel rászolgált volna arra a feszült érdeklődésre, amely megelőzte elmondását.

Az új német véderő-törvény

A birodalmi minisztertanács, mint Berlinből jelentik, elfogadta az új véderő-törvényt, amelyért Hitler tegnap köszönetet mondott von Blomberg hadügyminiszternek. Az általános védkötelezettség törvénye a szolgálati időt úgy a szárazföldi hadseregben, mint a légi haderőben és a tengerészetnél egyaránt egy-egy évben állapítja meg.

Egyidejű berlini jelentés szerint Göring tábornok feleségével a jövő héten Budapestre, majd Belgrádba és Athénbe repül. Habár utazása magánjellegű, mégis politikai jelentőséget tulajdonítanak neki, mert valószínűleg több politikussal is találkozni fog. A Tempo című bucaresti lap szerint valószínű, hogy Göring Bucarestbe is ellátogat.

A FOGVÁJA

eltávolítja a szájüregből a nagyobb ételmaradékokat. De mi történik a kis részecskékkel?

- EZEK a fogak között maradnak, szétbomlanak és szájsav képződését idézik elő. A szájsav azután épolyp biztosan rombolja a fogakat, mint a kénsav a vasat.
- Az Odol alkáliás hatása ártalmatlanná teszi a szájsavat. Kolloid alkotórészeinél fogva olyan módon tisztít, mint a szivacs. Használjon Odol-fogpépet!
- Ne feledje el, hogy minden étkezés után képződik szájsav.
- Tehát kefélje fogait naponta háromszor! • Az Odol-fogpép alkáliás hatása megvédi a fogakat.

Használja az

FOGPÉP-et!

Cseh fasiszták tüntetnek a németek és a zsidók ellen

E hét végére várják a csehszlovák kormány lemondását. Ujra Malypetr lesz a miniszterelnök

Prága, május 22. A hét végére várják a csehszlovák kormány lemondását és átszervezését. A szudetanémet Henlein-párt nem fog részt venni a kormányban, mert ellenetik választják el a kormánykoalíció pártjaitól. Ugy tudják, hogy az új kormányt is Malypetr alakítja meg. A német szocialisták választási vereségük ellenére részt fognak venni az új kormányban is.

Prágai jelentés szerint a nemzeti ellenzék hívei meg-megújuló tüntetéseket rendeznek a szudetanémet Henlein-párt választási győzelme miatt, amelyeknek éle a németek és a zsidók ellen irányul. A rendőrség állandóan a tömegek összeverődés-

nek megakadályozásával van elfoglalva. A külvárosokban gyűlölködő röpiratokat terjesztenek, amelyek üzletek összerombolására uszítanak.

Konrad Henlein, a szudetanémet párt vezére köszönő táviratot intézett Cerny belügyminiszterhez a választások alkotmányserűséggel történt levezetéséért.

Párizs, május 22. A Peuple annak a reményének ad kifejezést, hogy Csehszlovákiában a választások után is megalakulhat majd olyan kormánykoalíció, amely folytathatja az eddigi demokrata államvezetés politikáját.

Az angol sajtó tiltakozik az „Astra Romana” 10 milliós bírsága ellen

A „nemzeti munkavédelmi törvény” külföldi visszhangja

Bucaresti, május 22. (Az Uj Kelet tud.) Az ipari és kereskedelmi miniszterium azon intézkedése, mellyel milliós bírságokat ró ki azokra a vállalatokra, amelyek az alkalmazottakra vonatkozó ugynevezett etnikai táblázat kiállításánál nem jártak el szabályszerűen, közgazdasági körökben érhető megdöbbenést keltett és már a külföldi sajtót is foglalkoztatja. Ismeretes, hogy legutóbb az Astra Romana angol érdeklőségű petroléum-vállalatot tízmillió lejvel bírságlták meg. Az Astra Romana angol tőkeérdekeltség kezében van és éppen nemrégiben komoly szivességet tett az államnak. A Nemzeti Bank nem tudott egy angliai kötelezettségnek pillanatnyilag eleget tenni és éppen az Astra Romana volt az, amely 200 millió lejes kölcsönnel segítette ki. Az Argus, mely ezt, ebből az alkalomból feleleveníti, gunyosan megjegyzi, hogy jobb lett volna, a miniszterium egyenesen 200 millió lejvel bírságlta volna meg az Astra Romanát, mert ezzel legalább kiegyenlítette volna a tartozását. A londoni „Financial News”, Európa egyik legkomolyabb közgazdasági lapja, az éles kri-

tika hangján foglalkozik a büntetésekkel és főleg az Astra Romanára kirótt pénzbírsággal, amelyről a következőket írja:

„Ez a bírság a legnagyobb, amelyet a nemzeti munka védelméről szóló törvénnyel kapcsolatosan eddig kivetettek. Ez alighanem erőteljes kampánynak a kezdetét jelenti, mely éppen a külföldiek kezében lévő vállalatoknál a külföldi alkalmazottak számának csökkentésére irányul. Ez a pénzbírság előreláthatólag ellentéteket fog előidézni a Romániában dolgozó külföldi társaságok és a román hatóságok között. Az angol társaságok, amelyek elsősorban a petroléum-iparba fektetnek be jelentősebb tőkét, a törvény rendelkezései komolyan érintik. Az Astra Romana felebezett a büntetés ellen.

— **Bíróság elé állítanak két spanyol szocialista képviselőt.** Madridból jelentik: A parlament megszavazta Negrin és Zancaja szocialista képviselők mentelmi jogának felüggasztését, akiket cikkeik miatt bíróság elé állítanak.

A marseillei büntény háttéréről szóló jelentés a Népszövetség napirendjén

Nem lesznek élesebb viták a tanács előtt — a dunai megegyezés érdekében. Laval megérkezett Genfbe

Olaszország elkerülendőnek tartja az olasz-abesszin viszály nyilvános tárgyalását

Genf, május 22. A népszövetségi tanács mai ülésének napirendjére kitérték a marseillei büntény politikai háttéréről szóló jelentés előterjesztését. Tegnap délután ki-oztatták a tanácstagok között a jugoszláv válasziratot, amely vitába száll a magyar kormány memorandumának állításaival s hosszasan foglalkozik idegenellenőrzési és utlevél kiállítási kérdésekkel. A jugoszláv emlékirat felvilágosító célokat szolgál Edén javaslat-előterjesztési munkája megkönnyítésének célzatával.

Genfi jelentés szerint a marseillei büntény háttérének megvilágításával kapcsolatosan nem lesznek élesebb viták a tanács előtt. Ez előfeltétele annak, hogy a tervezett római dunai konferencia eredményes munkát végezhesen.

Genf, május 22. Laval megérkezett Genf-be s nyomban bekapcsolódott a megbeszélésekbe. Laval és Benes Genfbe érkezése után meg fogják kezdeni a Rómába tervezett dunai értekezlet érdemleges előkészítését.

Titulescu és neje tegnap Bécsből tovább utaztak Genf-be. Savel Radulescu külügyi alminiszter visszautazott Bucarestbe.

Genf, május 22. Olasz részről elkerülendőnek tartják az olasz-abessziniai konfliktus ügyének tanácsai nyilvános tárgyalását. Azt hangoztatják, hogy a viszályban érvényes szerződés magyarázata körüli vitáról

van szó s ez a két ország belügye. Az abessziniai kormány ezzel szemben kívánja a tanácsai tárgyalást. Edén arra törekszik, hogy a feszültséget enyhítse.

Genf, május 22. A Gran Chaco konfliktus ügyében a kiküldött külön bizottság arra fog törekedni, hogy elősegítse a dél-amerikai államok közvetítő akcióját a szemben álló felek közötti béke helyreállítása érdekében. Genfi irányadó körökben remélik, hogy a buenosairesi erőfeszítések a viszály likvidálásához fognak vezetni s a tanács legközelebbi ülésén békés elintézés már tudomásul lehet venni.

Genf, május 22. (Rador.) A népszövetségi tanács ma reggel Litvinov elnöktele alatt elfogadta a rabszolgaság ügyének tanulmányozására kiküldött bizottság jelentését. Aloisi olasz főmegbízott megjegyezte, hogy ez a jelentés megerősíti azt a tényt, hogy a rabszolgaság ma is fennáll, mint egyes államok által elismert intézmény, köztük Abessziniában is.

— **Elindult Kairóból a román repülőraj.** Bucarestből jelentik: Egy Kairóból érkezett távirat közli, hogy a román repülőraj ma reggel hazaindult. A raj leszáll a kisázsiai Adanában, majd holnap reggel folytatja útját Bucarest felé, hova a délután folyamán érkeznek meg. A repülőket ünnepség keretében fogja fogadni Caranfil légügyi államtitkár és Donescu főpolgármester.

Maimonidesz, az orvos

Két szempont szerint kell megítélni Maimonidesz orvosi működését: mint gyakorló orvost és mint orvos-írókat. Mint gyakorló orvos nem ismert a páciensurában társadalmi különbséget. Amikor a gyógyítás nemes mesterségét űzi, lenyűgöz magában minden egyéni kényelmet. Jellemző erre egyik levele, amelyet barátjának és tisztelőjének, a jeles író Samuel ibn Tibonnak írt Franciaországba: „Istent a tanum, csak úgy tudok válaszolni levelekre, ha olyan helyre rejtőzöm, ahol nem keresnek az emberek. Megöregedtem, gyenge vagyok. Misben lakom, a szultán palotája Kahirában mintegy két és fél mérföldnyire van tőlem. Hivatalom a szultánnál meglehetősen súlyos. A kora reggeli órákban kezdem nála a vizitét és ha valamelyik felesége vagy gyermeke beteg, nem is hagyhatom el Kahirát. Ha Kahirában nincsen különösebb dolog, akkor is csak délután kerülök haza, de akkorára már ajúlodom az éhségtől. A városzobám tele van várakozókkal. Arab, zsidó, gazdag, szegény, bíró, hivatalnok, barát, ellenség, nagy tarka tábor, amely jöttömöt várja. Leszállok a lórlól, megmosom kezemet és bemegek betegekhez. Még néhány perc türelmet kérek tőlük, gyorsan eszek valamit; így élek nap-nap után. Azután megvizsgálom a pácienseimet, recepteket írok a bajkai ellen és utasításokat adok, hogyan csökkentsék a fájdalmaikat és szüntessék meg betegségüket. Késő estig jönnek a betegek, néha még a sötétség beállta után is. Meghallgatom őket, elbeszélgetek velük, a végén olyan kimerült vagyok, hogy már beszélni is alig tudok. Ezzel csak egy részét mondtam el a napi életemnek. Ha meglatogatasz, így láthatasz munkámba elszűnyedve. Alig tudok annyi időt szakítani magamnak, hogy a vendégeimmel foglalkozzam.”

A roppant orvosi praxist Maimonidesz szinte ingyen csinálta. Senkitől honoráriumot nem kért, tehát nem is kapott. Abból a fizetéséből tartotta fenn magát, amelyet Szaladin szultán és később ennek utódja, Alafdel khedive és nagyvezire juttattak neki, mint udvari orvosnak. Nagy praxisa és főleg sikerei révén világhírre tesz szert, úgyhogy Oroszlánszívű Richard az akkori békekötés után udvari orvosnak hívta Londonba, amit azonban Maimonidesz, az Kelet szerelmese nem fogadott el.

Az orvosi foglalkozás gyakorlásánál fölve a lelkiismeretesség és a magas erkölcsi erőt követelt. Nemcsak szimpotomatikusan gyógyított, mint kortársai, hanem igyekezett, amennyire tőle tellett, a betegeknek az okait is kutatni, bár ez ritkán sikerült neki. Felismerte azt a nagy igazságot, amely a mai legmodernebb orvostudomány alapját képezi, hogy az orvos főfeladata nem a betegségek meggyógyítása, hanem a megelőzése. Lelevezéséből és munkáiból megtudjuk, hogy a legnagyobb súlyt a természetes gyógykezelésre a „homeopáthiára” helyezte. Előtérbe helyezte az étrendi kezelést. Ő volt a diétás gyógyítók előfutára. Csak olyan gyógyszereket használt, melyeknek hatékonysága kétségtelen volt előtte. Nagy szó volt az azokban az időkben, amikor a legfantasztikusabb gyógyszereket és gyógy-eljárásokat alkalmazták. Munkáiban főképpen Hypokratésre és Galenusra hivatkozik. Az arab szerzők közül Avicenna hatott rá legjobban. Csodálatba ejtik a mai embert a bölcs tanácsok és előírások, amelyeket maimonidesz pácienseinek ajánlott. Ugy a táplálkozásban, mint a nemi életben a legnagyobb mértékletességet írja elő. A nemi érintkezést arra az időre korlátozza, amikor a test megkínálja. „A test megkínálja”. A nemi önmérséklet ezen általános meghatározása azt szorgalmazza, hogy tartózkodjunk a túlzott nemi excessusoktól. Fizikai gyakorlatokat, hosszabb tornákat, heti és napi fürdőket épp úgy ajánl, mint a legtöbb mai modern orvos. A szeszitalok korlátozására írt és teljesen megtiltja azt 15 éves korig. Később államok irányítói vették át ezen tiltó rendelkezéseket és törvénybe iktatták. Egyáltalában mindenben mérsékletet ajánl, felhívja a figyelmet a szellemi túlmunka káros voltára. Ismeri a szuggesztiót, sőt a pszichoanalízist is. Annnyira alaposan foglalkozik a betegek lelkiéletével, hogy éppen azzal szerzett hírnevet magának, hogy gyógyítása nemcsak a testrekor szorított, hanem elmélyed a betegek lelki világában is. Jellemzően írja az egykori arab költő:

Galenusnak tudománya testet gyógyít
Abu Amran test és lélek gyógyítója.
Szédülőknek megszünteti ájulását,
Tévelygőnek tévút ellen ír receptet.
Hogyha a hold hozzájönne páciensnek
Holdtörtek nem lenne az arca foltos
S holdfogyatkor nem rettegne sorvadástól.

Maimonidesz főműveiből, a „Pirke Mose”-ből vesszük a következő, örökké aktuális megállapításokat:

A 17-ik szakasz egészségügyi tanácsokat nyújt. Ajánlja a testmozgást és ártalmasnak tartja a túlzásba vitt pihenést. Ebéd utáni nyugalmat tanácsol. Lassan enni és bort mérsékletesen fogyasztani. A fekete bort különösen ajánlja.

A 18-ik paragrafusban nagyon helyesnek tartja az étkezések előtti fizikai gyakorlatokat...

A 19-ik szakaszban a fürdők jelentőségét tárgyalja. Fürdeni minél gyakrabban kell, mert nagyon használ a szervezetnek; szomjúságot vált ki és diureticus hatással bír. Láz esetén is ajánlatos, mint antipyreticum. Evés után nem szabad fürödni. Debilis emberek, valamint orrvérzésben szenvedők szintén ne fürdőjenek.

A 20-ik szakasz a táplálékokról és az italokról szól. Könnyű ételeket ajánl. Lábbadozóknak lassu, de gyakori táplálkozást. A bor jó mint appetitív és megvéd a ragályos betegségektől. A vizet tisztán és lehetőleg felfőt állapotban kell inni. Debiliseknek tejet ír elő, a turó constipatiót okoz. Ajánlja a fűszereket, a baromfilevest. Megállapítja, hogy a galamblevés erősíti az emlékezőtehetséget...

A 21-ik szakasz a gyógyszereket ismerteti. Gyógyszereket csak halaszthatatlan szükség esetén szabad használni. A megfelelő táplálék többet használ, mint a gyógyszerek. Az ecet ártalmas, ha visszaélnék vele. A szarvas

agancsa kellően elészítve elsőrendű fogfájáscsillapító.

A 24-ik szakasz a demenciát, lethargiát és a növényi mérgezéseket tárgyalja. Fertőző betegségek esetén ajánlja a hullák testét és minden ruháját elégetni és a házukat izolálni. (Csodálatra méltó járványtani tudásról tesz ezáltal tanúságot.)

A 25-ik és utolsó szakaszban Maimonidesz a különböző temperamentumokról beszél.

Másik nagy munkája ezt a címet viseli: „A mérgezésekről és az elmégesedett sebek, valamint a kigyómérés ellen való védekezésről”. Maimonidesz ezt inkább a laikus nagyközönség számára írta, mégis munkája rövidesen közkincsé vált és oly becsre tett szert, hogy még a 13-ik századbeli híres francia sebészek, mint Mondeville és Guy de Chauliac is idézik. Modern szerzők szerint ez a könyv több szempontból ma is megállja helyét. Mit ír például a kigyóharapás esetén való teendőkről? „A marás fölött szoros kötés alkalmazandó, hogy a mérge szét ne terjedjen, hústalan táplálék és sok ital fogyasztandó. Nem szabad elfeledkezni a marás utáni hosszabb lappangási időszakról sem”. A belladonna-mérgezés jelei: az arc elvörösödése és a szédülés.

Ezen észrevételeivel Maimonidesz a kísérleti pathológia megalapítójának tekintendő.

Maimonidesz harmadik nagyobb munkája, amelyet Alafdal szultán udvari orvosa írta: „Tractatus de regimine sanitatis”. Ezen munka higiéniai és diétikai tanácsokat tartalmaz és a megjelenése után több latinnyelvű kiadást ért el.

Dr. Katzer ödön

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma két szenzációs premier: I. Nagyhercegnő és a pincér. Gyönyörűen megrendezett Savoir vigjátéka után. Fősz.: Bing Crosby, Kitty Carlisle. II. A dzsungel rabjai. Nagyszabású társadalmi életkép az őserdőből. Cecil B. de Mille rendezésében. Fősz.: Claudette Colbert és Herbert Marshall.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, május 23.

Bucuresti. 17: Szalonzene. 19: Felolvasás. 19.35: Közvetítés az Operaházból. Szünetben hírek.

Budapest. 6.45: Torna. Utána hanglemezek. 10: Hírek. 12.05: Szalonzene. 13.40: Polónyi Elemér zongorázik. 17.35: Hanglemezek. 19.35: Sere Lola énekel zongorakísérettel. 20.10: Vigjátékelőadás a Studióban: Marika. Rendezi Odrý Árpád. 21.50: Hírek. 22.10: Cigányzene. 23.10: Jazz. 0.05: Hírek.

Bécs. 20: Rádiózenekar. 21.25: Harrand bariton és Wolschanski zongorahangversenye. Schuebrt, Liszt művek.

Belgrád. 20.30: A királyi gárda fuvószene-kara. 22.30: Táncclemezek.

Breslau. 19: Hangverseny. Brűnn. 17.25: Amerikai dalok. 22.35: Schrammel-zene.

Doitwich. 18.30: Bach-művek orgonán. 22.15: Szalonzene. Frankfurt. 20.15: Rádiózenekar. Hárfá- és zongoraszólóval.

Köln. 21: Nagy rádiózenekar Erdmann zongoraművésszel.

Leipzig. 17: Tarka zenésdélután. Milánó. 17.05: Operafőnök. 20.50: Szimfonikus hangverseny. Mainardi csellóművészzel.

Pozsony. 19.35: Rossini: Az olasz nő Algírban.

Prága. 19.35: Verdi: Othello, opera. Radio Paris. 22.30: Ravel: Daphnis és Chloe.

Regional (angol). 18.30: Szalonheta, énekel. Utána Beethoven III. Leonora nyitány. 21.05: A londoni vonószekerek hangversenye. Róma. 17.05: Faini zongoraművészmű. Cavagnis tenor és Bonitatus soprán hangversenye. 20.30: Mozart: Szóktetés a szerájából. Opera a firenzei Teatro Comunaleból.

Stuttgart. 24: Zenekar, Hubl hegedűvésszel

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Székel gyuzsalyos

Péntek este eredeti bemutató lesz a színházban. Gaál Alajos és Dávid István eredeti székel életképei kerülnek színpadra. Hamisítatlan, izes, egészen különleges csemege a Székel gyuzsalyos, amely bizonyára magával fogja ragadni közönségünket. A társulat legjobb erői lépnek fel a Székel gyuzsalyosban, amely iránt máris olyan nagy az érdeklődés, hogy jegyeket már csak korlátozott számban tud biztosítani a pénztár a bemutatóra.

A Székel gyuzsalyos után szombat este Jakobi Viktor örökszép operettje, a Leányvásár következik a műsorban, teljesen új betanulásban, új rendezésben.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Csütörtök 9: Lovagias ügy.

Péntek 9: Székel gyuzsalyos. (Gaál Alajos és Dávid István zenés, énekes székel életképei. I. Egy csepp esze sincs az uraknak. II. A levél. III. Tehetségek előre. Solymosán Magdával. Eredeti lemutató, a szerzők jelenlétében.)

Szombat 2: Baskircseff Mária. (Nagyon olcsó ifjúsági helyárrakkal.)

Szombat 5: Leányvásár. (Jakobi Viktor nagyoperettjének felújítása, a klasszikus cserett-ciklus előadása.)

Vasárnap d. e. 11: Gyöngyvirág. (Gyermekelőadás, nagyon olcsó helyárrakkal.)

Vasárnap d. u. 3: En és a kisöcsém. (Az operett első olcsó helyárras előadása.)

Vasárnap d. u. 6: Lovagias ügy.

Vasárnap este 9: Leányvásár.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtökön premier: Szeszélyes asszonyok. Noel Coward mesterműve filmen. Vidám történet a kicserélt feleségekről. Főszerepekben: Norma Shearer és Robert Montgomery.

Hétfőn: Mindkettőt szeretem. Fősz.: Gary Cooper, Fredric March és Miriam Hopkins.

Palesztinát a cionista szervezet építi

A cionista szervezet erőssége a

Sékel

Zsidók, erősítsétek a cionista szervezetet. Váltjátok ki sékeleiteket

BUKAREST várja Önt!

A májusi ünnepi hetek alatt mulassza el felkeresni Bukarest közismert női-divat áruházát,

„LA PRINCIPESA ELISABETA”
STR. LIPSCANI No. 32

ahol hozzáértő szakemberek bemutatják Önnek mindazt, amit a párisi divat a női konfekció terén a legújabbat alkotott: háromnegyedes, (troisquarts,) kosztüm és délutáni ruhák modern, elsőrangú szövetekből, kifogástalan kidolgozásban, meglepően olcsó áron. Elegáns szabásu, elsőrendű minőségű komplék- és női kabátok a látogatók őszinte csodálatát váltják ki.

Szívesen látjuk Önt, Asszonyom, keressen fel bennünket!

„La Principesa Elisabeta”
NŐI DIVAT-ÁRUHÁZ
Bukarest, Str. Lipscani, 32

Péntek, május 24.

Bucuresti. 17: Rádiózenekar. 18.15: Mozart: Esz-dúr, zongora és fuvósötös. 19: Felolvasás. 19.20: Szimfonikus keringő lemezek. 22: Hírek. 22.15: Szórakoztató lemezek.

Budapest. 6.45: Torna, utána hanglemezek. 12.05: Boer Olga énekel „Dömötör Tibor hegedűl (zongorakísérettel). 13.30: József nádor 2. honvégyalozozred zenekara. 17.35: Váci Gyula klarinétoszik. 18.15: Szalonzene. 19.30: Don Juan. Dalmú, két felvonásban. Közvetítés az operaházból. 22.50: Cigányzene. 23.30: Hanglemezek. 24.05: Hírek.

Bécs 22.10: Rádiózenekar, bécsi zene. 23.55: Könnyű zene.

Belgrád. 18: Hangverseny.

Breslau. 17: Zongora, soprán és csellósóló. 22.30: Schubert est.

Brűnn. 19.30: Szakszofonészólo.

Deutschlandsender. 18: Labia, olasz koloratúrekesnő Grieg, Rossini, Bellini műveket ad elő.

Milánó. 17.05: Szórakoztató zene.

Poste Parisien. 18.50: Lemezek a Bajazzók. Parasztebecsület és Pillangókisasszonyból. 22.30: Könnyű zene.

Prága. 21.10: A filharmonikusok hangversenye a Luzerna palotából, Firkusny zongoraművésszel.

Rádió Páris. 20: Hangverseny.

Zágráb. 22.15: Mandolinégyes.

APRÓ HIRDETÉSEK

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „Mirea” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Kiadó Targu-Muresen Transylvania étterem-télikert mellékhelyiségeivel. Rentabilis vállalkozás. Érdeklődni Cinema Transylvania

Négykarikás vendéglői főzőkemence, elkötözés miatt, jutányos áron eladó. Str. Fântânele 37.

Bevezetett utazó Erdély és Regát területére gyári képviselőket keres jutalékos alapon. Ajánlatokat „Bérléssel rendelkező” jellegre a kiadóba.

E hónap 17-én, pénteken az állomás felől közlekedő autobuszon vagy a vasuti jegypénztárnál elvesztett egy barnaszínű vidra boa. Megtalálójára jutalomban részesül. Cím: Salamon Etlka, Tudor Vladimirescu u. 16/a.

Student sucht für die Ferien eine Ausleistung als Hauslehrer. Er unternimmt sich auch zu Prüfungen für's Lyzeum vorzubereiten. Geh: auch aufs Land. Antwort: an die Redaktion „Schalom”.

HIRT

330 le
villany-vasal

Const
Piata Un
Telefon:

— Egy amerikai szenátor leközönsége világkongresszusi kéri. Washingtonból jelent mokrata szenátor javaslatot, amely kéri az elnököt, hívja közli konferenciát a világ intézkedések megvitatására. feladata volna 5 éves fegy megvalósítása, a hadiadósság a valutastabilizáció nemze utján, végül a világkereske tása a vámtarifák megfele

— Ulésezik az angol szaks reszsusa. Londonból jelent zetek 550 delegátusa kongre amelyen a világhelyzettel és versennyel foglalkoznak. A hívással készül fordulni Hit

— Ismét működött a hó országban. Berlinből jelent berlini börtönben lefejték kommunista, aki két társát ölt egy rendőrt. Egyik tár részestették, a másik „börtönben.

— Kezdődő üttérlemese éngyomorra egy pohár term József” keserűvíz úgy az mint az emésztés renyhesége rekeszizom emelkedését cső gas vérnyomást mérsékli. A vostonudomány vezető személy József vizet azért becsülik o ez a változás éveiben is gy vül enyhe módon szabályozó oly igen fontos gyomor- és

— Letartóztattak egy ta son. Hirt adunk arról, hogy szék nagyszabású családi p gyalni. A per fővádlottja, r moltunk, Chirstoreanu Vasí bizottság elnöke és Fazeka volt tagja. Ugyancsak véd nann Emanuel, Bontescu M Constantin ellen is. A teg sor került a per nagyszámu gatására, akik nagybábára tulajdonosokból állanak. M vallomása után Colfescu úgy hogy a tanu egészen mást v bíró előtt. Kérte a törvény deje el Martin letartóztatás dig a törvényszék visszautas idtványát, Colfescu felléle zőket mondotta: ha nem tar vényszék, majd letartóztatot nuhoz fordulva, felszólította, a tárgyalóterem ajtaja előtt kihallgatása tovább tart.

— Lelepleztek egy nemze sitó társaságot Bucuresstibe lenti: Az egyik utazási tár larcsekket vásárolt. A rend esotatban nemzetközi csekkib got tartóztattott le. Előbb egyént tartóztatta le, majd Rudolf Schneveiszot és mé sukát. Néhány nappal ezelő alut a rendőrség már régen tarott, Galat felé vette utj tözsdén dollár-csekket alk csekket 600, 500, 400, ille szótak. A négy csekk kül kal és különböző névre volt tartóztatásakor Josef Klein resti népességi hivatal igaz meg nála, ezen azonban sa Klangot Bucuresstibe szállt napja folyik kihallgatása. tagadásban van, de a vizsg atásba helyezte. Letartó Edelstein nevű ügynököt is lomása szerint a hamis szer zonyitványt közvetítette sz

HIREK

330 lei

villany-vasaló

Constructio
Piața Unirii 32
Telefon: 83

Egy amerikai szenátor a világedepresszió leküzdésére világkongresszus összehívását kéri. Washingtonból jelentik: Tydings demokrata szenátor javaslatot terjesztett elő, amely kéri az elnököt, hívjon össze nemzetközi konferenciát a világedepresszió elleni intézkedések megvitatására. A konferencia feladata volna 5 éves fegyverkezési szünet megvalósítása, a hadiadósságok rendezése és a valutastabilizáció nemzetközi egyezmény útján, végül a világkereskedelem helyreállítása a vámtarifák megfelelő módosításával.

Ülésezik az angol szakszervezetek kongresszusa. Londonból jelentik: A szakszervezetek 550 delegátusa kongresszusra ült össze, amelyen a világhelyzettel és a fegyverkezési versennyel foglalkoznak. A kongresszus felhívással készül fordulni Hitlerhez.

Ismét működött a hóhérbárd Németországban. Berlinből jelentik: A szakszervezetek 550 delegátusa kongresszusra ült össze, amelyen a világhelyzettel és a fegyverkezési versennyel foglalkoznak. A kongresszus felhívással készül fordulni Hitlerhez.

Kezdődő üttérlemeszedésnél reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet egy alhasi pangást, mint az emésztés renyhességét megszünteti, a rekeszizom emelkedését csökkenti és a magas vérnyomást mérsékli. A gyakorlati orvostudomány vezető személyiségei a Ferenc József vizet azért becsülik olyan sokra, mert ez a változás éveiben is gyorsan és rendkívül enyhe módon szabályozza a szervezetet oly igen fontos gyomor- és bélműködést.

Letartóztattak egy tanult a tárgyaláson. Hirt adunk arról, hogy a clujai törvényszék nagyszabású csalási pert kezdett tárgyalni. A per fővádlottja, mint arról beszámoltunk, Chirstoreanu Vasile, az adókirovó bizottság elnöke és Fazekas J. a bizottság volt tagja. Ugyancsak vádat emeltek Heiman Emanuel, Bontescu Margit és Vladut Constantin ellen is. A tegnapi tárgyaláson sor került a per nagyszámu tanuinak kihallgatására, akik nagyobbára a becsport háztulajdonosokból állanak. Martin David tanu vallomása után Colfescu ügyész kijelentette, hogy a tanu egészen mást vallott a vizsgálóbíró előtt. Kérte a törvényszéket, hogy rendelje el Martin letartóztatását. Amikor pedig a törvényszék visszautasította az ügyész indítványát, Colfescu felállt és a következőket mondotta: ha nem tartóztatja le a törvényszék, majd letartóztatom én; majd a tanuhoz fordulva, felszóllította, hogy várja meg a tárgyalóterem ajtaját előtt. A per tanuinak kihallgatása tovább tart.

Letelepeztek egy nemzetközi csekkhamisító társaságot Bucurestiben. Tudósítónk jelenti: Az egyik utazási társaság hamis dollárcekket vásárolt. A rendőrség ezzel kapcsolatban nemzetközi csekkhamisító társaságot tartóztatott le. Előbb I. Czackes nevével egyént tartóztatott le, majd Emil Klangot, Rudolf Schneeweisot és még három bűntársukat. Néhány nappal ezelőtt Emi Klang, akit a rendőrség már régen megfigyelés alatt tartott, Galat felé vette útját, ahol a fekete tezdén dollár-csekket akart értékesíteni. A csekkék 600, 500, 400, illetve 250 dollárról szóltak. A négy csekk különböző dátumokkal és különböző névre volt kibocsátva. Letartóztatásukhoz Josef Kleiner névre a bucuresti népességi hivatal igazolványát találták meg nála, ezen azonban saját fényképe volt. Klangot Bucurestibe szállították, ahol két napja folyik kihallgatása. Klang egyelőre tagadásban van, de a vizsgálóbíró letartóztatásba helyezte. Letartóztatott egy Josif Edelstein nevéű ügynököt is, aki Klang valószínűsége szerint a hamis személyazonossági bizonyítványt közvetítette számára.

Paul Montel francia matematikus — a clujai egyetem diszidktora. Néhány napja Clujon tartózkodik Paul Montel neves francia matematikus, a Sorbonne tanára. Tegnapi délelőtt 12 órakor a clujai egyetem diszidktorává avatták a francia tudóst. Az avatáson, amely az egyetem aulájában folyt le, teljes számban vett részt a clujai egyetem tanári kara. A vendéget Stefanescu Goanga rektor és Stanciu I., a bölcsészeti fakultás tanára méltatták. Kiemelték, hogy Montel már több ízben járt Romániában és mindenkor igaz jóbarát tanujelét adta. Este hat órakor az egyetem tanári karának jelenlétében Montel vezetésével konferenciát tartanak az egyetemen, ma délelőtt egy órakor pedig a clujai egyetem bankettet ad az U-Klubban Paul Montel tiszteletére.

Portugáliában minden csendes. Liszabonból jelentik: Az egész országban nyugalom van. A belügyminiszter kijelentette az újságíróknak, hogy a szélsőséges elemek által tervbevetett mozgalom, amelynek szombat este kellett volna kitörnie, a hozott intézkedések folytán megihusult.

Titkos aranytartalékok gyűjt Németország. A londoni Financial News írja: a német birodalmi bank aranytartaléka, a közzétett kimutatások szerint, nem változnak. E ténnyel szemben hírek vannak arról, hogy a kompenzációs megállapodások és különböző kliring szerződések olyan aranytartalék gyűjtését tették lehetővé, melyet a birodalmi bank nem mutat ki. Ez a titkos aranytartalék háború esetén a bőséges nyersanyag készlettel egyenértékű helyzeti energiát ad. Németország összes kliringjeiben passzív fizetési mérleget ért el és ugyanakkor készpénz eladásokat eszközöl olyan államokban, melyekkel nem kötött kliring szerződést. A németek kompenzációs megállapodások után ezenfelül nyersanyaghoz tudnak hozzájutni. Ez a helyzet olyan jelentős, nettó felesleget eredményez, amely messze túlhaladja a külföldi adósságokra kivetett összegeket.

Gyilkos autobuszkalauz. Bucurestiből jelentik: Az igazságügyi palotához vezető hidon tegnap súlyos szerencsétlenség történt. Egyik autobuszkalauz letaszította a kocsi lépcsőjéről Andrei Stacut 13 éves rikkancsot, aki a kerekek alá került. A sofört és a kalauz letartóztatták és csak nehezen tudták megmenteni a közönség dühétől, amely megakarta őket lincselni.

Hatóság elleni erőszakért hadbírósg elé állították két diákot. A mult év decemберben lefolyt Ripensia-Universitatea mérkőzésen történt, hogy néhány diák jegy nélkül akart bejutni a városi sporttelepre. A kapuknál álló Moldovan Alexandru és Chindea Emil rendőrök felszóllították a diákokat, hogy távozzanak a sporttelep elől. A diákok hangoskodni kezdtek, hogy nincsen pénzük és engedjék be őket jegy nélkül. A nagy lármára megjelent a sporttelep kapujában dr. Buteanu Aurel, a Patria főszerkesztője és csendesítette a diákokat, hogy legyenek türelmek, mert amint a jegyért váltott közönség elfoglalta helyét, őket is beengedik. A diákok azonban nem nyugodtak meg, hanem követelték az ajtónál álló rendőröktől, hogy nyissák ki a kapukat. A türelmetlenkedők és a rendőrök között szóváltás támadt, amelyek során Veress Gheorghe bölcsész és Pompiliu Jonita medikus erőszakkal félre akarták tolni az ajtót elálló rendőröket. A sporttelep kapujában nagy zsvajgás támadt, nirtelen ott termelt Pulca rendőrkevsztor is, aki intézkedett, hogy a két rendháborító diákot kiserjék be a központi rendőrségre. A tegnapi tárgyaláson nagyszámu diákon kívül kihallgatták a két bántalmazott rendőrt, akik a bíróság előtt is fenntartották, hogy a diákok bántalmazták őket. A tanuként beidézt diákok azonban mind azt vallották, hogy a két vádlott csak félretolta a rendőröket, de nem ütötték meg őket. A védelmet ellátó szigorú jogász, a felosztott szélsőjobboldali szervezet volt tagja, amellet kardoskodott, hogy a diákokat fel kell menteni, mert nem bizonyosult be, hogy bántalmazták a rendőröket. A bíróság rövid szünet után kihirdette az ítéletet, amely szerint Veress Gheorghe 200 lej büntetésre ítélték, míg Pompiliut felmentették a vád alól.

Ma, csütörtökön a ROYAL-mozgóban két szenzációs nagy premier:

I. NAGYHERCEGNŐ ÉS A PINCÉR

gyönyörűen megrendezett Savoír vigjátéka, csodaszép zenével. Főszerepekben: Bing Crosby és Kitty Carlisle, Amerika kedvenc rádió duója.

Előadások kezdete: Nagyhercegnő: 3, 6, 9-kor. A dzsungel rabjai: 1/25, 1/28, 1/211.

II. A Dzsungel rabjai

Nagyszabású társadalmi életkép az óserdőben. Cecil B. de Mille rendezésében. Fősz: Claudette Colbert, Herbert Marshall.

Miklós herceg az oradeai autóversenyen. Bucurestiből jelentik: Miklós herceg, aki vasárnap résztvesz az oradeai autóversenyen, szombaton utazik oda a légügyi államtitkári hivatal által rendelkezésre bocsátott utaszállító repülőgépen.

Országzerte pusztít a jégverés. Bucurestiből jelentik: Teleorman megyében, Alexandria város vidékén hatalmas jégeső pusztított. 500 hektár búzát, 450 hektár szőlőt, 100 hektár zabot és árpát és más vetéseket tett tönkre a jég. A doljnegyei Polana, Calafa, Maglavit gazdag vidékét szintén jég verte el. Suplac, Lepindea, Hidraifa és Odorhele községeket felhőszakadás érte, amelyet jégverés követett. A termés nagyrésze elpusztult.

29-én hirdeti ítéletet a tábla a Vulpeanu ügy hamistanuzási perében. A clujai tábla Bálásan tanácsa tegnapi tárgyalta a Vulpeanu-féle gyilkossággal kapcsolatos hamistanuzási pert. Mint megirtuk, dr. Láng János, Vulpeanu ügyvédje és a gyilkos táncosnár huga: Vulpeanu Márta ellen hamistanuzásra való felbujtásért vádat emelt az ügyészség, mert lefizették Mondá és Budisteanu földészeket, akik ilyenformán azt vallották a vizsgálóbíró előtt, hogy látták, amint Vulpeanu és Gravu diák dulakodtak az országúton. A hamistanuzás kiderült és a felbujtókat, valamint a hamistanukat vád alá helyezték. Az elmúlt évben megtartott törvényszéki tárgyaláson dr. Lángot és Mondát kétévi börtönre, Budisteanut egy és félévi börtönre, Vulpeanu Mártát háromhónapi fogházra ítélték. A tegnapi táblai tárgyaláson dr. Láng Jánost hallgatta ki a tábla, aki azt vallotta, hogy nem vette rá hamistanuzásra a két földészt. Azok keresték fel őt bistrítai irodájában, ahol azt mondták, hogy fontos adatot tudnak Vulpeanu védelmére. A pénz amit a két földész Vulpeanu Mártától kapott csak utiköltségeiket fedezte, amikor falujokból Bistrítára utaztak. A perbeszéd elhangzása után Bálásan elnök május 29-re halasztotta az ítélet kihirdetését.

A költségvetést tárgyalja a magyar képviselőház. Budapestről jelentik: A magyar képviselőház nyolc óras ülésében fogja tárgyalni a költségvetést. Az általános vita valószínűleg e héten véget ér s a részletes megvitatás is elkészülnek június első napjaiban.

Pusztulnak az északi amerikai indiánok. A newyorki lapok közlik Frank B. Lindermann etnográfus nyilatkozatát aki nemrégén érkezett meg az indián rezervációkon töltött hosszabb tartamu tanulmányutjáról. A tudós kutatás szerint már nincs messze az idő, amikor az utolsó telivér északamerikai indián is eltávozik körünkből a menyei vadászterületekre. Festői viseletűk, rönkeik sastoildiszei már most is csak a muzeumok vitrinjeiben található fel, mert a rezervációkon nagy a szegénység s a főnökdinasztikák, amelyekre a réltóság öröklődött, máris kihalt. Egy évtizeddel ezelőtt volt az utolsó indián népszámlálás. Számuk akkor a rezervációkon — a kevert vérték is beleszámítva — megközelítette a negyedmilliót. A tisztavérűek természetesen jóval kevesebben voltak s azóta hallatlan gyorsasággal hanyatlak a számuk. A faj kipusztulásának okai sokfélék. Ugy látszik számukra az amerikai-európai civilizáció kétes értékű görög ajándék volt. A rezervációkon járványok pusztítanak s különösen rémitő arányú a tüdővész-halálozás. Az amerikai kormány megteszi a tehetőt, de intézkedései nem elegendők ahhoz, hogy a hanyatló létszámot feltartóztassák. A rezervációkon szegénység uralkodott a prosperity idejében is. Elképzelhető, mi van a válság kimélyülése óta. A bivalyborrel és szőrmeikkel való cserekereskedelem teljesen megszűnt. A rezervációk lakói az amerikai nagyvárosok munkanélküliségben szynlódó szegény negyedei legnyomorúságosabbjainak életét élik. A családok évek óta kizárólag a szülők állami segélyezési összegből élnek. Uralkodó jellege életüknek a teljes letargia. Elvesztették hitüket a jövőben s egyéni kezdeményező képességük is odavan. A nyomor tehát nemcsak a mai felnőt indiánok osztályrésze, hanem átlátnálódik a kevésszámu utódra s ezzel a nép sorsa megpecséltnék tekinthető.

Ma, csütörtök este az

Újságíró klubban

a Lohengrin, Carman és Tosca hőseinek nagyszerű tenoristája

JON TAUTU

nápolyi dalokat és áriákat énekel

Rövid hírek mindenünnen. Pyreus görög kikötőben robbanás történt a Caterina 3000 tonnás petróleumszállító gőzösön. A 22 személyből álló legénységnek sikerült partrauszni. — Von Mackensen német vezértábornagy, aki néhány napja Magyarországon tartózkodott, tegnap délelőtt elutazott Budapestről. — Ileana főhercegnőnek tegnap este kilenckor leánygyermek született. Ez a harmadik gyermeke a főhercegi párnak. — Az északindiai Assamban kolerajárvány dühög. Eddig 1400 halálos áldozata van a járválynak.

Meggyilkolták a Szent Benedek-rend budapesti főnökét. Budapestről jelentik: Tegnapi este nagy megröbbenést váltott ki az a hír, hogy a Szent Benedek-rend főnökét meggyilkolva, holtan találták meg a rendház egyik cellájában. A nyomozás nagy apparatussal indult meg. Eddig a rendőrségnek sikerült annyit kinyomoznia, hogy a gyilkos valószínűleg Lesti Andor, a rendfőnök 20 éves inasa, aki a tegnapi nap folyamán nyomtalanul eltűnt a rendházból. A tettes baltával sújtotta agyon áldozatát. Az orvosi vizsgálat megállapítása szerint már az első ütés halálos volt, amely teljesen szétzúzta a rendfőnök fejét. A gyilkos ellen rádióközlést adtak le.

A Wizo konyhaművészeti kiállítása. A clujai Wizo a KKL-lel karöltve nagyszabású konyhaművészeti és háztartási kiállítást rendez terítésversennyel egybekötve. A konyhaművészeti kiállítás keretében az ötletes tárgyak fölött szavazást rendeznek és a legtöbb szavazatot elnyert tárgyak kiállításban részesülnek. A kiállítás június 2-án az új Ipar-kamara nagytermében lesz. Megtekinthető délelőtt 11-től este 9-ig. Délután 5 órakor tánc. A kiállítás iránt igen nagy az érdeklődés és már sokan jelentették be a kiállítás való részvételüket.

Marpe Lanefes teadélután. Vasárnap délután tartotta meg a Marpe Lanefes Meisner Rezsóné lakásán szép anyagi sikerrel a hetj teadélutánját, melynek keretében Gibernann kisasszony a Besz Jakob tanárnője, a vallásos leánynevelés fontosságáról nívós előadást tartott.

Leszállították a külföldi autótulajdonosok adóját. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium intézkedett, hogy a jövőben a külföldi autótulajdonosoknak 100, a motorbiciklitulajdonosoknak 50 lej ellenében adják a fiskus engedélyét. A rendelet értelmében 90 napig évente minden illetéktől mentesek lesznek a külföldi autó- és motorbiciklitulajdonosok, tekintet nélkül arra, milyen országból jönnek. Ugyisintén illetékek alól fel vannak mentve a diplomáciai kar tagjai is.

3000 lejnél többet nem szabad külföldről Romániába behozni. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium a Banca Nationalával egyetértésben elhatározta, hogy a minden utasnak megengedett 3000 leinyi összeget megnevelésében levő pénzt a várnható-ságok tartásá vissza és azonnal küldjék be a Nemzeti Banknak. Tehát 3000 leinél nagyobb összeggel nem lehet külföldről Romániába jönni.

Z. ROZI BAUMZWEIG

kalapszalóját áthelyezte Str. Memorandului 1 szám, a volt Farmati-féle üzlethelyiségbe.

